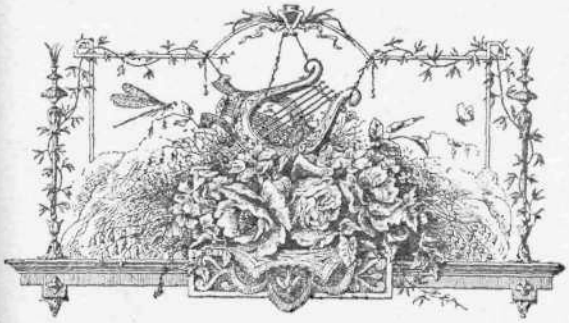

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ

ΕΦΤΑΨΥΧΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ὅταν στὴ λύρα ὁ Ποιητὴς ἀπλώνῃ ἀγνὰ τὰ χέρια,
Τὸν παναρμόνιο δρόμο τους ἀργοκρατοῦν τάστέρια.
Τὸ μυρωμένο ἀνάσασμα κρατοῦνε τὰ λουλούδια,
Κι ὅλα ν' ἀκούσουν καρτεροῦν τὰ θεῖα του τραγούδια.

Ὅταν ἀπλώνῃ ὁ Ποιητὴς τὰ χέρια του στὴ λύρα,
Ἀνοίγεται ἡ κατάκλειστη τοῦ μυστηρίου θύρα
Καὶ τὰ ἑφτάδιπλα Ὄνειρα μὲ τὰ καθάρια κάλλη
Σὰ δόξες λάμπουν γύρω του σ' ἑνὸς ἁγίου κεφάλι.

Ὅταν στὴ λύρα ὁ Ποιητὴς ἀγνὰ τὰ χέρια ἀπλώνῃ,
Τὸ κάθε ὄνειρο λαλεῖ καὶ γίνετ' ἕνα ἀηδόνι
Πρωτάκουστο, ἀνιστόρητο, μὲ ξένην ἁρμονία
Ἀπὸ τὰ πλέον αἰθέρια κι ἀπάντεχα στοιχεῖα,
Ποῦ ἡ πρώτη τοῦ Μαγιάπριλου πνοὴ δὲν παρασταίνει,
Ποῦ ὁ ἦχος τὴν ἀναγελᾷ κι ὁ στίχος τὴν πεθαίνει.

Κι ὁ Ποιητὴς ἀτάραχος κάθεται σὰ σὲ θρόνο
Κι ἀκούει τὲς ὀνειρόπλαστες φωνὲς ἐκεῖνος μόνο,
Καθὼς γροικοῦσε στὴ σιωπὴ μιᾶς μαγεμένης ὥρας
Τὴ μουσικὴ τῶν ἀστεριῶν ὁ νοῦς, ὁ Πυθαγόρας.

Τὰ ὄνειρα

—Τ' Ὄνειρον εἶμαι τῆς ζωῆς ἐγώ, καὶ λάμπω
Καὶ στῆς ἀβύσσου τὰ ἔγκατα καὶ στὸν οὐράνιο κάμπο·
Κι ἀπ' τὸ γουλὶ ὡς τὸν ἄνθρωπο, καὶ τὸ βουνὸ κ' ἡ στάλα,
Ὅλα τὰ δένει μιὰ ψυχὴ κ' εἶν' ὅλα τρισμεγάλα
Ἐγὼ εἶμαι τ'ὄνειρο τὸ πιὸ λαχταριστὸ τοῦ κόσμου·
Τραγουδιστή, γίνε δικός μου!

—Τ' Ὄνειρον εἶμαι τῆς παλληκαριᾶς.
Μὲ τὴν πνοή μου γιγαντεύω τὴν πατρίδα,
Συντρίβω τοὺς ἐχθρούς της, κ' εἶμαι σὰ βοριᾶς,
Καὶ κάνω κεραυνὸ τὸ χέρι τοῦ Λεωνίδα.
Ἐγὼ εἶμαι τ' ὄνειρο τὸ πιὸ ἱερὸ τοῦ κόσμου·
Τραγουδιστή, γίνε δικός μου!

Ἐγὼ εἶμαι τ' Ὄνειρο τῆς ὀμορφιᾶς· τὸ μαγικὸ
Τὸ μῆλο ποῦ μαζὶ νεκρώνει κι ἀνασταίνει·
Ὅταν ὁ πόλεμος λυσσάῃ στὸν κάμπο τὸν Τρωϊκό,
Κεντάει στὸ δίμιτο πανὶ τὸν πόλεμον ἡ Ἑλένη.
Ἐγὼ εἶμαι τ'ὄνειρο τὸ πιὸ περήφανο τοῦ κόσμου.
Τραγουδιστή, γίνε δικός μου!

—Τ' Ὄνειρο τῆς ἀγάπης εἶμαι, γλυκοσμίγω
Τὰ πάντα, κρέμουντ' ἀπὸ μὲ φωλιές, κούνιες καὶ τάφοι,
Ἀμπέλι κάνω καρπερὸ τὸ χέρσο τὸ χωράφι
Γιὰ νάχῃ πάντα πλούσιον ὁ θάνατος τὸν τρύγο.
Ἐγὼ εἶμαι τ' ὄνειρο τὸ πιὸ γλυκὸ τοῦ κόσμου·
Τραγουδιστή, γίνε δικός μου!

—Ἐγὼ εἶμαι τῆς σοφίας τ' Ὄνειρο· περνῶ
Καὶ γέρνω καὶ ξεχάνομαι στ' ἀθάνατα βιβλία:
Μέσα στῶν ἰδεῶν τὸν οὐρανὸ
Δοξολογῶ τοῦ νοῦ τὴν παντοδυναμία.
Ἐγὼ εἶμαι τ' ὄνειρο τὸ πιὸ ἀκριβὸ τοῦ κόσμου·
Τραγουδιστή, γίνε δικός μου.

—Τ' Ὄνειρο τῆς γαλήνης εἶμαι· στ' ἄφταστα ὕψη,
Ἄνθος ὑπέρλευκο χωρὶς καμμιὰ εὐωδία,
Βλέπω μακρυὰ κατάβαθα σὰ ζωγραφιὰ τὴ θλίψη·
Τοῦ Βούδδα εἶμ' ὁ παράδεισος καὶ τ' ἄστρο τοῦ Φειδία.
Ἐγὼ εἶμαι τ' ὄνειρο τὸ πλέον εὐλογητὸ τοῦ κόσμου·
Τραγουδιστή, γίνε δικός μου.

—Κ' ἐγὼ εἶμαι τ' Ὄνειρο τοῦ ἀπείρου,
Χάος ποῦ φωσφωρίζει δίχως νᾶχῃ ἀρχὴ
Καὶ τέλος· εἶμαι τ' ὄνειρο τοῦ ὀνείρου,
Τὸ ἀμάθευτο καὶ τ' ἄπιαστο ποῦ βασανίζει τὴν ψυχή.
Ἐγὼ εἶμαι τ' Ὄνειρο τὸ πιὸ γιγάντειο τοῦ κόσμου·
Τραγουδιστή, γίνε δικός μου!

Ὁ ποιητὴς

Ζωή, Παλληκαριά, Ὀμορφιὰ κι Ἀγάπη καὶ Σοφία,
Κι Ἀγάπη καὶ Σοφία,
Τῆς Γαλήνης ξανάσασμα, μαρτύριο τοῦ Ἀπείρου,
Μαρτύριο τοῦ Ἀπείρου,
Καρδιὲς τοῦ κόσμου, Ὀνείρατα, τοῦ Σύμπαντος μαγνῆτες,
τοῦ Σύμπαντος μαγνῆτες,
Τὰ ἔργα ἐσεῖς τὰ σπέρνετε τὰ πολυφημισμένα,
Τὰ πολυφημισμένα!
Δικός σας εἶνε ὁ Ποιητής, τοῦ καθενός σας καὶ ὅλων,
Τοῦ καθενός σας καὶ ὅλων,
Κι ἀπὸ μιὰ σπίθα τῆς φωτιᾶς τοῦ καθενὸς φωτιὰ
τοῦ καθενὸς φωτιὰ εἶνε!
Ἐσεῖς τὴ χρυσοπλέκετε μ' ἀστέρια ἑφτὰ τὴν Πούλια,
Μ' ἀστέρια ἑφτὰ τὴν Πούλια.
Τὸ Οὐράνιο τόξο ἑφτάχρωμο κάνετ' ἐσεῖς νὰ λάμπῃ,
Κάνετ' ἐσεῖς νὰ λάμπῃ!
Ἐσεῖς τῆς δίνετε φωνὴ τῆς λύρας τῆς ἑφτάχορδης,
Τῆς λύρας τῆς ἑφτάχορδης·
Κι ὅταν στὴ λύρα ὁ ποιητὴς ἀπλώνῃ ἀγνὰ τὰ χέρια του,
Ἀπλώνῃ ἀγνὰ τὰ χέρια του,
Ἐσεῖς τὸ θεῖο τραγοῦδι του ἑφτάψυχο τὸ κάνετε,
Ἑφτάψυχο τὸ κάνετε!

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΟ ΣΟΥΝΙΟΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΥΝΗΓΟΙ[1]

Ὅταν ἐπλησίασα τὸ ποτῆρι εἰς τὸ στόμα μου ἠσθάνθην τὴν πρώτην εὐχάριστον προσδοκίαν, ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς ἀναχωρήσεώς μας. Γλυκὺ καὶ δροσερὸ νερὸ εἰς τὴν ἐξοχήν, εἶνε τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου τῶν τέρψεων, τὰς ὁποίας δύναται κανεὶς νὰ ὀνειρευθῇ. Καὶ δὲν ἐπλανήθην. Εἶχεν ὅλην τὴν δροσερότητα, τὴν ἐλαφρότητα, τὴν γευστικότητα καὶ τὴν γλυκύτητα τοῦ Λόζερ Γιάνος, ὡς δὲ ἐξηκριβῶσα ἐπανειλημμένως καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς νυκτός, εἶχε καὶ ὅλας τὰς παρακολούθους αὐτοῦ ἰδιότητας.

Καὶ πετῶν τὸ ποτῆρι μεθ' ὅλου τοῦ περιεχομένου «ἀπὸ ποιὰ σπετζαρία τὸ ἀγόρασες, μωρέ;» εἶπον εἰς τὸν ὑπηρέτην.

Ἡσύχασε, Ἀνδρέα, μοὶ εἶπεν αὐστηρῶς ὁ Γεώργιος. Δὲν χύνουν ἔτσι τὸ νερό. Δὲν εἴμεθα στὰ σπίτια μας. Οὔτε κοντὰ εἶναι τὸ πηγάδι, οὔτε εὔκολο νὰ προρθάνωνται τόσοι ἄνθρωποι καὶ τόσα σκυλιά. Θὰ τὸ συνειθίσῃς καὶ θὰ σ' ἀρέσῃ.

— Δὲν ἔχω σκοπὸ νὰ περιμείνω νὰ τὸ συνειθίσω.

— Πιὲ ὡς τόσο νὰ ξεδιψάσῃς.

Καὶ ἔπιον πράγματι· καὶ ὅσον ἔπινον τόσον ἐρλογίζετο ὁ πανάθλιος στόμαχός μου, τὸν ὁποῖον ἦτο γεγραμμένον ἄνωθεν νὰ πληρώσω τὴν ἐσπέραν αὐτὴν διὰ χλωριούχου νάτρου, ὑρ' ὅλας τὰς χημικὰς ἑνώσεις του.

Ἐδέησε νὰ κατακλιθῶ περὶ ὥραν θην τῆς ἑσπέρας, ἀφοῦ παρετήρησα δυσπίστως τὸ καραβόπανον τῆς κλίνης μου, ὅλον κατάβροχον, ἀναμένων ἀφεύκτως ὀξεῖαν ἀρθρῖτιδα.

— Δὲν ντρέπεσαι, μοῦ λέγουν, καλοκαῖρι ποιὸς τὰ ψιλολογάει αὐτά;

Καὶ εἶχον δίκαιον. Ἄλλος ἦτο ὁ κίνδυνος καὶ ἄλλα μοῦ ἐμαγείρευε τὸ μούσκευμα τοῦ καραβοπάνου, τὰ ὁποῖα οὔτε εἶχον ὑποπτευθῆ, ἕνεκα τῆς οἰκτρᾶς ἀνεπαρκείας τῶν γνώσεών μου εἰς τὴν φυσικήν.

Κατ' ἀρχὰς μοῦ ἀπεμάκρυνε τὸν ὕπνον ἡ ἀχαλίνωτος ρλυαρία τῶν συντρόφων μου· θέμα αὐτῆς, ὡς δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὸ μαντεύετε, τὸ κυνῆγι καὶ οἱ σκύλοι των.

Ἠμπορεῖ νὰ ψυχορραγῇ ἐκ τῆς κοπώσεως ὁ κυνηγός, νὰ ἐπανέλθῃ συρόμενος, νὰ τοῦ κόπτεται ἡ φωνὴ ἐκ τῆς ἐξαντλήσεως· εἶναι ἐν τούτοις ἕτοιμος νὰ σοῦ δώσῃ, χωρὶς ἐννοεῖται νὰ τὴν ζητήσῃς, λεπτομερῆ λογοδοσίαν τῆς ἡμέρας ὅλης. πῶς ἐκεῖ ἐπσακίστηκε ἐπειδὴ ἐμαγκώθηκε τὸ στιβάλι του σὲ δυὸ βράχους σὰν ξουράφια, πῶς τοῦ πετάχτηκε ἕνας λαγός, ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ ποδάρια του, μὰ ἄναβε τὸ τσιγάρο ἐκείνη τὴ στιγμή, κ' εἶχε κρεμασμένο τὸ τουρέκι· καὶ ὅσο νὰ τὸ ξεκρεμάσῃ καὶ νὰ τὸν βάλῃ στὴ μέρα ἔσκιαξε καὶ τὸν ἔχασε ἀτουρέκιστο, ποὺ τοῦρθε νὰ σπάσῃ τὸ τουρέκι του στὰ δυό. Πῶς ἐσήκωσε τριάντα πουλιά, ἄλλα τὰ ἐμανκάρισε ὅλα, γιατὶ δὲν ἔκοβε τὸ μπαροῦτι, σωστὴ κοπριά, καὶ μόνο μὲ καμμιὰ δεκαριὰ φουσέκια ποὺ εἶχε μὲ πολὺ κοφτὰ τὰ σκάγια, κάτι ἔκαμε. Ἤτανε βλέπεις κι' αὐτὴ ἡ βρωμονοτιά, αὐτὸς ὁ κατουρλόκαιρος, λάσπη τὸ τουρέκι ἀπὸ τὴν πρώτη τουφεκιά . . . . καὶ ἐξακολουθητικῶς ἐπ' ἄπειρον.

Καὶ τὰ ψεύδη; Τί τὰ κάμνετε τὰ ψεύδη; Αὐτὸ δὰ εἶναι ἄλλη ἱστορία. Δύναται ὁ κυνηγὸς νὰ εἶναι ὁ φιλαληθέστερος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, ποτὲ ἐπὶ ἄλλου ἀντικειμένου νὰ μὴ ἦλθε εἰς τὴν παραμικρὰν ψυχρότητα πρὸς τὴν ἀλήθειαν· προκειμένου ὅμως περὶ τῶν κυνηγετικῶν ἄθλων του θὰ αἰσθανθῇ ἀληθεῖς τύψεις συνειδήσεως, ἂν δὲν ἐξεύρῃ καὶ δὲν σᾶς γεμίσῃ τὴν κεφαλὴν μὲ τὰ τερατωδέστερα ψεύδη.

Ἀλλὰ τὸ κωμικώτερον εἶναι τὰ περὶ τῶν σκύλων των ἐγκώμια. Ἑκάστου κυνηγοῦ ὁ σκύλος «εἶναι σκυλὶ ποὺ δὲν ἔγεινε ὡς τώρα τὸ ὅμοιο». Ὁμοιάζουν κατὰ τοῦτο τὰς μητέρας. Ὁ Τοτός της δεκαετὴς βλακιδίσκος, περὶ τοῦ ὁποίου ἀπηλπίσθη ἤδη ὁ δημοδιδάσκαλος, ὅτι θὰ διακρίνῃ ποτὲ τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα, ἐξηγεῖ ἐκ τοῦ προχείρου, ἔτσι σὰν παραμύθι τὸν Ὅμηρο καὶ τῆς ἄλλης ὁ Τάκης της, δεκαπενταετὴς ἠλίθιος, ὁ ὁποῖος ἐπὶ πολὺ ἀκόμη θὰ μένῃ ἀκλόνητος εἰς τὰς πεποιθήσεις του, ὅτι δύο καὶ δύο κάμνουν ἕξ, ἐκπλήττει τὸν καθηγητὴν μὲ τὰς προόδους του εἰς τὴν Ἄλγεβραν, «τόσο, ὅπου λαχταρεῖ ἡ μητρικὴ καρδιά της ἀπὸ τρομάρα, μὲ αὐτὴ τὴν πρόωρη διανοητικὴ ἀνάπτυξι τοῦ μικροῦ της».

Ὅμοια κατεδικάσθην νὰ ἀκούω τὴν ἑσπέραν ἐκείνην, ἀπὸ τὴν σκυλικὴν φιλοστοργίαν τῶν συντρόφων μου, μὲ ὅλας τὰς διαμαρτυρίας μου, ὅτι εἶμαι συντετριμμένος ἐκ τῆς κοπώσεως, ὅτι ἐγὼ ἀπόλυτον ἀνάγκην ὕπνου.

— Σοῦ εἶναι μιὰ σκύλα αὐτὴ ἡ Φλόξ, ἀληθινὴ φλόγα, ψάχνει κορδέλλα τὸ βουνό, ζίγκ-ζάγκ, καὶ μιὰ φέρμα! Ἀπὸ ἑκατὸ βήματα τὸ παίρνει μυρουδιὰ τὸ πουλί, καὶ σέρνεται μὲ τὴν κοιλιά.

— Ὥμορρη φέρμα νὰ σέρνεται μὲ τὴν κοιλιά, σὰ γάτα. Φέρμα ἔχει ὁ Τοννέρ. Ἄγαλμα σωστό, ἀκίνητο, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα καὶ τὸ δεξιὸ μπροστινὸ πόδι σηκωμένο.

— Ποιὸ ὡραία φέρμα εἶναι μὲ τὸ πισινὸ πόδι σηκωμένο κατὰ πίσω, ἀκίνητο, σὰν τὴ χήνα ὅταν ἀνακαλαδίζεται, ὅπως ὁ δικός μου ὁ Κάστωρ.

Ἀλλὰ τὸν ὡραιότερον πανηγυρικὸν ἔκαμεν ὁ Γεώργιος διὰ τὸν Οὐσκὼκ, ἀπευθυνόμενος ἰδίως εἰς ἐμέ. Μὲ ὅλην τὴν κάρωσιν, ἡ ὁποία μὲ κατελάμβανε, προσεπάθησα νὰ ἀκούσω τὰ προτερήματά του, ἀφοῦ ἐγὼ θὰ εἶχα αὔριον τὴν τιμὴν νὰ κυνηγήσω μαζύ του.

Νὰ τὸν ἰδῇς, Ἀνδρέα, ψάξιμο πάντα ἐμπρὸς στὰ πόδια σου, χωρὶς νὰ τρέχῃ νὰ σὲ κουράζῃ· νὰ τὸν ἰδῇς μυρουδιά. Μύτη δὲ βάζει κάτου σὰν μερικὰ σκυλιά, ποὺ νομίζεις πῶς θέλουν νὰ ὀργώσουν τὰ χωράφια μὲ τὰ ρουθούνια τους, καὶ νὰ σκίσουν τὴ μύτη τους στὰ δυό. Ἔτσι δὰ ἐξηγεῖται πῶς μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ ἔχουν διπλαῖς μύταις.

Αὔριο μιλοῦμε, τοῦ ἀπήντησε μετ' ὀργῆς ὁ Κίμων, κατὰ τοῦ ὁποίου ἀπηυθύνετο αὐτὸς ὁ πλάγιος διαξιρισμός, διότι ὁ σκύλος του ὁ Τοννὲρ εἶχε αὐτὸ τὸ χάρισμα τῆς διπλῆς μύτης.

Ἀλλ' ὁ Γεώργιος ἐξηκολούθησεν ἀταράχως. «Τὴ μύτη ψηλὰ στὸν ἀέρα. Καὶ ἅμα νοιώσῃ τὸ ὀρτύκι χύνεται σὰ βέλος καὶ καρφόνεται ἀκίνητος στὴ φέρμα. Καὶ τὸ ὡραιότερο ποὺ δὲ γελιέται αὐτὸς μὲ ψεύτικαις φέρμαις γιὰ μικρόπουλα. Αὐτὸ εἶναι φοβερὸ ἐλάττωμα. Νὰ φερμάρῃ τὸ σκυλί σου, νὰ χτυπᾷ ἡ καρδιά σου καὶ νὰ σοῦ πετιέται ἀπὸ τὸ θάμνο ἕξαφνα, ἕνα τρυποκάρυδο ἢ ἕνας κοκκινολαίμης. Τίποτε ἀπὸ αὐτά· ἅμα δὲν εἶναι ὀρτύκι, κάθε ἄλλη μυρουδιὰ ὁ Οὐσκὼκ τὴν προσπερνᾷ ἀτάραχος. Ἀλλὰ τὸ ἀποφασιστικόν του; Ἐκεῖ θὰ τὸν θαυμάσῃς, Ἀνδρέα. Πιάνει τὸ σκοτωμένο πουλί, ἁπαλὰ ἁπαλά, μὲ τὰ χείλη, ἀπὸ τὰ φτερά· τόσο ἁπαλά, ποὺ οὔτε τὸ σαλιόνει καὶ καμαρωτά, σοῦ τὸ φέρνει μπροστά σου, ἀργὰ ἀργά, σηκόνοντας τὰ πόδια καμπυλωτὰ σὰν περήφανο ἄλογο.

Καὶ ἐξηκολούθει ὁ πανηγυρικός, ἐνῷ τοῦ Μορφέως ἡ κυριαρχία ἐξετείνετο ἐπὶ τῶν βλεφάρων μου καὶ τῆς διανοίας μου. Ἐν τούτοις ἐνόμισα, ὅτι ἤκουσα τὸν ἑξῆς ἐπίλογον.

«Καὶ τὸ σπουδαιότερο ἀπὸ ὅλα, ὅπου δὲν φοβᾶται τὰ μεταλλεῖα. Τὰ σκυλιὰ ποὺ πιάνουν τὰ μέταλλα εἶναι ἄχρηστα εἰς τὸ Σούνιο».

Ἐνόμισα ὅτι παρήκουσα. Πῶς, οἱ σκύλοι αὐτῶν τῶν κυρίων εἶνε τόσον σοροί, ὥστε ἀσχολοῦνται καὶ εἰς τὴν μεταλλουργίαν; καὶ εἶναι τοιοῦτος ὁ ἐπιστημονικὸς ζῆλός των, ὥστε νὰ ἀρίνουν τὸ κυνῆγι ἐπιδιδόμενοι εἰς μεταλλομαστεύσεις; Καὶ θεωροῦν ἐλάττωμα τὴν εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας ἐπίδοσιν τῶν σκύλων των;

Βεβαίως ὁ Γεώργιος δὲν εἶπε τοιαύτας ἀνοησίας. Ἀρχὴ ὀπτασίας θὰ ἦναι. Μὲ καταλαμβάνει φαίνεται ὁ ὕπνος, καὶ οἱ ὄνειροι συγχέουν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ μου μεταλλουργεῖα καὶ σκύλους.

Ἀλλοίμονον! Ἡ αὔριον θὰ μὲ ἐδίδασκεν, ὅτι δὲν ἦτο ὄνειρον καὶ ὅτι ἀντιθέτως πρὸς τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ κυρίου του ἡ ἑλληνικὴ ἑταιρία τῶν Μεταλλουργείων τοῦ Λαυρίου, ἐπέπρωτο νὰ ἐπιδράσῃ ἰσχυρῶς ἕνεκα τοῦ Οὐσκὼκ ἐπὶ τῶν τυχῶν μου καὶ νὰ περιπλέξῃ τὰς δεινὰς περιπετείας μου.

Διὰ λόγους, τῶν ὁποίων εἶναι περιττὴ ἡ μνεία, ἐνῷ ἤδη ἐνόμιζον ὅτι ὁ ὕπνος θὰ ναρκώσῃ τὰ δεινά μου, ἐδέησε νὰ ἐξέλθω τῆς σκηνῆς κατεπειγόντως.

Τὸ πρᾶγμα δὲν ἐφάνη παράξενον εἰς τοὺς σκύλους, οἱ ὁποῖοι σιωπηρῶς μοῦ ἔδοσαν προπεμπτήριον, ἐπιτρέψαντες τὴν ἔξοδον.

Ἀλλ' ὅταν ἐχρειάσθη νὰ ἐπιστρέψω; Οἴμοι! ἐνῷ ἀπεῖχον εἴκοσι βήματα τῆς σκηνῆς, καὶ οἱ ἀκτῶ ἐξορμοῦν ἐναντίον μου μὲ ὀρκιτὰς ὑλακάς. Ἐνθυμήθην τότε τὸν Αὔγουστον Μπουσέ, λέγοντα, ὅτι ὁ σκύλος εἶναι ὁ φίλος τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἄφωνος. Ἐνδεχόμενον· ἀλλὰ εἶναι πολὺ φωνακλᾶς ἐχθρός, τὸ ὁποῖον ἐλησμόνησε νὰ προσθέσῃ.

Ἤδη προχωροῦν τὸ πρῶτον κατὰ μέτωπον ἐν πυκνῇ φάλαγγι· ἀλλ' αὐτοστιγμεὶ ἀναπτύσσονται εἰς ἀκροβολιστικὴν τάξιν καὶ ἐνεργοῦν στρατηγικώτατα κυκλικὴν κίνησιν περιζώσεως, ἥτις ἀμέσως μοῦ ἀνέμνησε τὸν μέγαν σιδηροῦν κλοιόν, δι' οὗ αἱ γερμανικαὶ στρατιαὶ περιέκλεισαν ἐν ἔτει 1870 Ναπολέοντα τὸν Γ'.

Διείδον ἀμέσως, ἐν τῇ ὀξύτητι τῆς ἀντιλήψεως, ἥτις μὲ χαρακτηρίζει, ὅτι μετ' ὀλίγον ἡ ἱστορία θὰ εἶχε νὰ ἀναγράψῃ εἰς βάρος μου δεύτερον Σεδάν, καὶ ἔρρηξα κραυγὰς διατόρους. Αἱ κραυγαί μου, αἱ ὑλακαὶ τῶν σκύλων, ἀφύπνισαν ὅλους τοὺς σκυλικοὺς ὁμίλους τῶν λοιπῶν κυνηγετικῶν σταθμῶν, καὶ κυματοειδῶς, καθ' ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος, ἐφ' ὅσον ἔφθανεν ἡ ἀκοή, ἡ νὺξ δὲν ἀντελάλει, εἰμὴ ἀτελευτήτους ὑλακάς, κατὰ τὴν ἀκαριαίαν ταύτην πολεμικὴν ἔγερσιν τῶν σκύλων. Τέλος κατέφθασαν οἱ φίλοι μου ἀφυπνισθέντες, καὶ διανέμοντες ἀφειδῶς λακτίσματα, ἠδυνήθησαν νὰ μὲ ἐπαναγάγωσι κακῶς ἔχοντα εἰς τὴν σκηνήν. Τὰς λοιπὰς ἐξόδους, καὶ δὲν ἦσαν ὀλίγαι, κατὰ συμβουλὴν τοῦ Γεωργίου, ἐπεχείρουν σύρων μαζύ μου διὰ τῆς ἀλύσου τὸν Οὐσκὼκ. Ὦ τοῦ θαύματος! Οὐδεὶς ἐκ τῶν συναδέλφων του μᾶς ἠνόχλει κατὰ τὴν ἐπάνοδον. Ἡ συνοδεία του μοῦ ἐχρησίμευεν, ὡς ἀσφαλὲς προπεμπτήριον.

Θὰ νομίσετε ἴσως ὅτι ὑπῆρξαν καὶ στιγμαί, καθ' ἃς ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς. Οἰκτρά, παχυλή, ἀξιοθρήνητος πλάνη. Ἐνόμιζα ὅτι σατανικὸν ἀόρατον στόμα ἐρύσα εἰς τοὺς πόδας μου, εἰς τὰς χεῖρας, εἰς τὸ στῆθος, εἰς τὸ πρόσωπον, πνοὴν καυστικῆς ρλογὸς ἀφόρητον, ἐν τῇ ἀφράστῳ ὀδύνῃ, τὴν ὁποίαν ἐγκαθίδρυεν ἐπὶ τοῦ δέρματός μου, κάτι παραπλήσιον πρὸς συναπισμοὺς Ῥιγκολό, τοὺς ὁποίους ἐν ἀτμώδει καταστάσει σᾶς κολλοῦν διὰ φυσητῆρος. Καὶ οἱ ὄνυχές μου ὤργωναν τὰς σάρκας μου, ὡς οἱ ὄννις τὰ στέρνα τῆς γῆς.

— Τί εἶναι αὐτὴ ἡ φαγούρα ποὺ μὲ καίει: θὰ τρελλαθῶ, ἐφώναξα.

— Δὲν καταλαβαίνεις, κακομοίρη, μοῦ ἀπήντησε μία φωνή, εἶναι σανίπας. Τὰ ἤξευρα ἐγὼ αὐτά, καὶ ἐπῆρα μαζί μου σκόνη στὴ βαλίτζα, μὰ ἔγεινε σὰν ἀλοιφὴ ἀπὸ τὸ μούσκεμα καὶ δὲν ἀνάβει.

— Ἤναψα κηρίον, διότι μὲ ἔφερεν εἰς παραφροσύνην τὸ σκότος, καὶ τὰ εἶδον τὰ μικροσκοπικὰ θηρία, ἀποτελοῦντα νέφη, κατὰ μυριάδας περιιπτάμενα καὶ ἐπικαθήμενα τῆς λείας των. Εἶχον ἀκούσει τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐν τῇ ἐνορίᾳ μου σοφὸν καθηγητὴν τῆς θεολογικῆς Σχολῆς βεβαιοῦντα καὶ ἀναπτύσσοντα, ὅτι πάντα τὰ ὄντα, ζωϊκὰ καὶ μή, ἐνόργανα ἢ ἀνόργανα, ἐδημιούργησεν ὁ Παράγαθος, ὅπως δουλεύωσι τὸ κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν πλάσμα αὐτοῦ, τὸν ἄνθρωπον. Ἀχ! Παράγαθε, εἶπα, δὲν ἦταν τρόπος νὰ μὲ ἀπαλλάξῃς δι' αὐτὴν τοὐλάχιστον τὴν μαρτυρικὴν νύκτα, τῶν πολυτίμων ἐκδουλεύσεων τῆς σανίπας;

Ἀλλὰ ἡ μουσικὴ τῶν σκύλων; Τί τὴν κάμνετε πάλιν αὐτὴν τὴν μουσικήν; Ἢ θὰ ῥέγχουν κατὰ τρόπον ἐνθυμίζοντα τὰς ἐκ θαλασσίας κόγχης τρομπόρίνας τῶν ἁλιέων, ἢ θὰ ἀκούῃς ἐκεῖνο τὸ διαρκὲς πλατάγισμα τῶν γλωσσῶν των, τὸ ὁποῖον περισσότερον μὲ ὤθει εἰς παραφροσύνην. Τί καλλωπιστικὴ μονομανία, Θεέ μου, εἶναι αὐτή, ἡ ὁποία καταλαμβάνει τοὺς σκύλους, νὰ πλύνουν διὰ τῆς γλώσσης τὸ σῶμά των, καθ' ὅλην τὴν νύκτα;

Ἀλλ' ἡ μουσικὴ των αὕτη ἔσχε καὶ ποικιλῳδίας. Ἀκούω αἴφνης κάτω τῆς κλίνης μου παράδοξον κλαυθμηρὰν ὑλακήν, κλαῦ, κλαῦ, κλαῦ.

[1] Ἴδε σελ. 230.

Τὸν ἀκούεις, μοῦ ψιθυρίζει ὁ Γεώργιος εὐφροσύνως, εἶναι ὁ Οὐσκώκ, κυνηγάει λαγό.

— Τί λέει; Λαγὸ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ κρεβάτι;

— Ὀνειρεύεται καλέ· βλέπει πῶς ἔβγαλε λαγὸ καὶ τὸν κυνηγάει.

— Θὰ ἔχει βγάλει βέβαια πολλοὺς ὡς τώρα, τῷ εἶπον σφίγγων τοὺς ὀδόντας καὶ συνέχων τὴν λύσσαν μου.

— Ὄχι· κανένα ποτέ. Ἀκόμα δὲν ἐκυνήγησε λαγό· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει νὰ κάνει. Θὰ ἔχει βγάλει λαγοὺς κανένας ἀπὸ τοὺς προγόνους του. Αὐτὰ τὰ ἔνστικτα μεταβιβάζονται, ξέρεις, διὰ τῆς κληρονομικότητος. Εἶναι ὁ ἀτταβισμός, ἐκατάλαβες.

— Δὲν ἐκατάλαβα τίποτε ἄλλο, παρὰ ὅτι μοῦ ἔρχεται νὰ ἁρπάξω τὸ τουφέκι, νὰ ἀρχίσω τὸ κυνῆγι ἀπὸ τοὺς σκύλους σας, καὶ νὰ τελειώσω σὲ σᾶς.

Ἐσιώπησα καὶ ἐγὼ καὶ αὐτός. Ἀλλὰ μοῦ ἐφάνη, ὅτι ἤκουσα πνιγομένους γέλωτας, οἱ ὁποῖοι κύξησαν περισσότερον τὴν λύσσαν μου.

Παρῆλθεν ὀλίγη ὥρα. Ἤδη τόση ἦτο ἡ ἐξάντλησις ἥτις μὲ κατεῖχεν ἐκ τῆς νηστείας, τῆς ἀϋπνίας, καὶ μετὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἐξόδους, ὥστε ἤλπισα, ὅτι οὔτε ἡ μουσικὴ τῶν σκύλων, οὔτε αἱ σκνίπες θὰ μὲ ἐμπόδιζον πλέον νὰ κοιμηθῶ.

Ἀλλ' αἴφνης ἀκούω κρότον, ὡς ἂν ἐξερράγη κάτω τῆς κλίνης μου φυσίγγιον δυναμίτιδος· σφενδονίζομαι πρὸς τὰ ἄνω καὶ καταπίπτω οὐχὶ ἐπὶ τοῦ καραβοπάνου, τὸ ὁποῖον εἶχεν αἴφνης ἐξαφανισθῆ, ἀλλ' ἐπὶ τριῶν σκύλων, οἱ ὁποῖοι ἐκοιμῶντο κάτωθεν καὶ οἵτινες ἀναπηδήσαντες μετὰ τρόμου μὲ κατεκύλισαν ἐπὶ τοῦ χώματος.

Ἠγέρθην ἔντρομος καὶ ἔκυψα ἐπὶ τῆς πρώην κλίνης μου. Εἶδον ἀμέσως τί συνέβη. Αὐτοὶ οἱ νόμοι τῆς φύσεως εἶχον συστρατεύσει κατ' ἐμοῦ. Τὸ χονδρὸν καραβόπανον ἰσχυρῶς τανυσμένον ἐπὶ τῶν σιδηρῶν ῥάβδων, καταβραχὲν συνεστάλη καὶ κατὰ μικρὸν κατέτριψε καὶ ἔθραυσε τοὺς σπάγους, δι' ὧν συνεδέετο πρὸς τὰς ῥάβδους.

Ἀρκεῖ πλέον, εἶπον· ὁ πολὺς ὕπνος βλάπτει τὴν ὑγείαν. Καὶ ἠγέρθην ἐσπευσμένως.

Ἤναψα φανὸν καὶ πρὸ τῆς θύρας τῆς σκηνῆς ἔγραψα ἐπὶ τῶν γονάτων τὰ ἀπομνημονεύματα τῶν συμφορῶν μου. Ἤδη ἐγείρονται καὶ οἱ λοιποί.

Εἶναι ὥρα τετάρτη τῆς πρωΐας. Περίπου ἡ ὥρα, ἥτις ὑπηγόρευσεν εἰς τὸν Ζαλοκώσταν τοὺς γλυκυτάτους ἐκείνους στίχους, τοὺς ὁποίους αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀδιστάκτως πιστεύω, ὅτι τῷ εἶχον ἐμπνεύσει προκαταβολικῶς αἱ μέλλουσαι δυστυχίαι μου:

Ὕπνο δὲν βρίσκει ἡ συμφορά,
Τρεμουλιαστὰ στὴ ῥάχη
Ὁ αὐγερινὸς φωτοβολεῖ.
Ἀκόμα οἱ λόγγοι εἶναι θολοὶ
καὶ τὰ βουνὰ κ' οἱ βράχοι.

Ἂς ἰδῶμεν τί μοῦ παρασκευάζει ἡ μετ' ὀλίγον ἀνατέλλουσα ἡμέρα τῆς μάχης.

Σούνιον. Πάντοτε ἀπὸ τῆς σκηνῆς. 28 Αὐγούστου. Ὥρα 2 μετὰ μεσημβρίαν.

Τὰς ἐγνώρισα ἐπὶ τέλους, τὰς ἐψηλάφησα τὰς ἀμυθήτους αὐτὰς κυνηγετικὰς τέρψεις. Θὰ τὰς γνωρίσῃς ἀρά γε δι' ἐμοῦ καὶ σύ, ἀγαπητὲ ἀναγνώστα, ὥστε νὰ μὴ σοῦ ἔλθῃ ποτὲ ἡ ὄρεξις νὰ τὰς ἀπολαύσῃς προσωπικῶς;

Ἐὰν ναί, θὰ ἦμαι ὑπερήφανος, ἀποκαθιστάμενος οὕτω ἐν τινι μέτρῳ εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος· ἀλλὰ δὲν τὸ ἐλπίζω. Διότι λέγουν, ὅτι κανένα ποτὲ δὲν ὠφέλησεν ἡ πεῖρα τῶν ἄλλων, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἱστορία θεωρεῖται καὶ δικαίως, ἡ ἀχρηστοτέρα τῶν ἀνθρωπίνων ἀνακαλύψεων.

Ἐγὼ ἐν τούτοις θὰ ἐκτελέσω ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θεωρῶ καθῆκόν μου· θὰ διαδώσω τὴν Ἀλήθειαν.

Ἐξεκινήσαμεν, λοιπόν, ἄνθρωποι καὶ σκύλοι. Ἡ ῥοδοδάκτυλος πορφυρόνει τὸν ὁρίζοντα, ὅπως ὅταν οἱ Κουτσόβλαχοι ἀνοίγουν λειβάδια διὰ τῆς μεθόδου τῶν πυρκαϊῶν. Ὁ αὐγερινὸς δὲν φωτοβολεῖ πλέον· ἔπαυσαν δὲ πρὸ ὀλίγου νὰ εἶναι θολοὶ καὶ οἱ λόγγοι καὶ τὰ βουνὰ καὶ οἱ βράχοι· καὶ ἡ Συμφορὰ ποῦ ὕπνο δὲν βρίσκει ἕως αὐτὴν τὴν ὥραν, ἐνσαρκωμένη ἐν τῷ προσώπῳ μου περιφέρεται ἄπελπις ἐπὶ τῶν ὀρέων, κρατοῦσα, ὅπως Σίμων ὁ Κυρηναῖος βαρὺν σταυρόν, τὸ τουφέκιον Χάμερλες, ἀ περκισσιὸν σαντράλ, ἀ Τρίπλ βεροῦ, ῥεμποντισάν, μασὶν ἂν ἀρριέρ, καὶ κανὸν τσοκμπόρ. Ὅλα δὲ αὐτὰ τὰ χαλδαϊκὰ ἐμφαίνουν τοὺς τίτλους τῆς εὐγενείας του.

Οἱ πρῶτοι πυροβολισμοὶ ἐπαναλαμβάνονται πυκνότεροι, ἄλλοι κροτοῦντες, ἄλλοι ὡς ἄτονος ψιθυρος, ἐφ' ὅσον φθάνει ἡ ἀκοή, καθ' ὅλα τὰ σημεῖα.

Ὁ Γεώργιος, τοῦ ὁποίου οἱ ἄλλοι ἀναγνωρίζουν εὐχαρίστως τὴν ἀρχηγίαν, μολονότι γνήσιοι Ἕλληνες καὶ κατὰ τὴν καταγωγὴν καὶ κατὰ τὴν πολιτογράφησιν, λέγει ὅτι πρέπει ἀμέσως νὰ ἀνοίξουμε γιατί ἀλλοιῶς θὰ σκαγιώσῃ ὁ ἕνας τὸν ἄλλον.

Ὅπως εὑρισκόμην, ἡ πρόρρησις αὕτη δὲν συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ αὐξήσῃ τὸν ἐνθουσιασμόν μου. Σὺ μάλιστα, Ἀνδρέα, μοῦ λέγει, νὰ ἀνοίξῃς περισσότερο, νὰ πάρῃς τὰ ψηλώματα, ψάχνοντας τῆς πλαγιαῖς. Ὁ Οὐσκώκ, ὅταν εἶναι μονάχος του κυνηγάει περίφημα, καθὼς σοῦ εἶπα, ἐνῷ κοντὰ στοὺς ἄλλους σκύλους, ἔχει τὸ ἐλάττωμα νὰ ξετρελλαίνεται. Ἐμεῖς κοντὰ πάντα θὰ ἤμαστε, κι' ἂν σκορπίσουμε, κάθε στιγμὴ θὰ ἀπαντᾷς ἀνθρώπους νὰ σοῦ δείξουν τὴ θέσι τῆς σκηνῆς.

Ὑπέκυψα· ἡ ἰδέα ὅτι ἀροῦ ὁ Οὐσκώκ *ψάχνει ἐμπρὸς στὰ πόδια τοῦ κυνηγοῦ*, ὅπως μοῦ εἶπε τὸ ἑσπέρας ὁ Γεώργιος, θὰ περιπατῶ τοὐλάχιστον ἀνέτως, μὲ παρηγόρησε διὰ τὴν μόνωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν μὲ κατεδίκαζεν ἡ διαταγὴ τῆς ἡμέρας τοῦ ἀρχηγοῦ μας.

Ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς ἐλπίδος ἡ διάψευσις ἐπῆλθεν ἀμέσως, βαναύσως ἀπότομος.

Εἰς τὸν πρῶτον πυροβολισμόν, ὅστις ἠκούσθη πλησίον μου, ὁ Οὐσκώκ ἐτάνυσε τὰ ὦτα, ἐστυλώθη ὡς ἡ γυνὴ τοῦ Λώτ, καὶ ἔπειτα ἐξώρμησε καλπάζων ὡς ῥρεμνήρης, καὶ ὑπερπηδῶν μὲ ἅλματα τίγρεως θάμνους, ῥεύματα, βουνά.

Οὐσκώκ, ἐρώναζα, Οὐσκώκ, καὶ ἐπανελάμβανα μυριάκις τὸ δύσηχον ὄνομα ἀκάρπως. Καὶ τρέχων ἐμονολόγουν. Τέτοιο σκυλὶ θὰ σοῦ εἶχε ψήσει τὸ ψάρι στὰ χείλη, ὦ Ξενοφῶν, ὅταν ἐσυμβούλευες εἰς τὸν κυνηγετικό σου, νὰ δίδουν ἠχηρὰ ὀνόματα στὰ σκυλιά. Ἀλλὰ μπορῶ ἐγὼ τώρα νὰ τοῦ ἀλλάξω τὸ βαφτιστικό του; Οὐσκώκ, Ἄχ! Γιατί νὰ μὴ λέγουν ἐσένα Τονναίρ; ἡ φωνή μου θὰ σὲ ἔφθανε τότε σὰν κεραυνός.

Καὶ ἔτρεχα κατόπιν του, ὡς παράφρων· καὶ παρεπάτουν καὶ ἔπιπτα καὶ ἠγειρόμην. Τί; Αὐτὸ εἶναι λοιπὸν τὸ κυνήγι; Ἕνας διαγωνισμὸς στὸ τρέξιμο, μὲ τοὺς σκύλους; Νὰ μοῦ λείψῃ.

Καὶ αὐτὸς ἐξηκολούθει καλπάζων, διότι πλῆθος ἄλλων πυροβολισμῶν ἐπέδρων ἐπ' αὐτοῦ, ὡς πλήγματα πτερνιστῆρος εἰς ἀρνιασμένον ἵππον.

Μὰ αὐτὸς θὰ χαθῇ, τρομάρα μου· καὶ τί νὰ πῶ τοῦ ἀρεντικοῦ του; Ὅταν ἤμουν κληρωτός, μοῦ ἔλεγαν, ὅτι πρέπει νὰ συμμορφρόνω πάντα τὸ βῆμά μου, μὲ τὸ βῆμα τοῦ πρωτοστάτου μου. Καλὰ καὶ ἅγια λόγια. Μὰ αὐτὸ τώρα εἶναι πρᾶγμα ἀδύνατο. Οὐσκώκ!

Τέλος ἐστάθη ἐπὶ τῆς κορυφογραμμῆς λόφου καὶ ἠδυνήθην νὰ τὸν καταρθάσω, παραπαίων ἐν λοισθίᾳ ἐξαντλήσει. Ἐσκέφθην νὰ τὸν ξυλοφορτώσω· ἀλλὰ θὰ ἐτρέπετο εἰς φυγήν, καὶ ἡ εὐθύνη τῆς ἀπωλείας τοῦ θησαυροῦ τούτου ἀνέθρωσκεν ἐνώπιόν μου, ὡς Νέμεσις. Τὸν ἐθώπευσα λοιπὸν τρυφερῶς, ἐναγκαλιζόμενος αὐτὸν μετὰ περιπαθείας, ἐνῷ εἶχα ὅλην τὴν ἐνδόμυχον διάθεσιν νὰ τὸν στραγγαλίσω.

Αἱ θωπεῖαι τὸν συνεκράτησαν· ἀλλ' ἀντὶ νὰ ἰχνηλατῇ, μὲ ἠκολούθει ὄπισθεν, ὡς σκύλος ἔχων ἠρεμον τὴν συνείδησιν, ὅτι ἐξεπλήρωσεν ἤδη τὸ καθῆκόν του.

Τὴν στιγμὴν αὐτὴν τῆς σχετικῆς γαλήνης, ἀνεπόλησα, ὅτι ἐνῷ ἔτρεχα ὡς παράφρων, εἶχον ἐξορμήσει διαδοχικῶς ἐκ τῶν θάμνων πτηνά, μὲ παράδοξον ἦχον, πρρρρ . . . . ὡς τρίλια τραγουδιοῦ νεροχελώνας, τὰ ὁποῖα ἵπταντο παραλλήλως πρὸς τὴν γῆν, εἰς ὕψος μέτρου περίπου. Αὐτὰ βεβαίως θὰ ἦσαν τὰ ὀρτύκια. Ἀλλὰ ποῖος ηὐκαίρει νὰ τὰ συλλογισθῇ;

Εἷς κυνηγὸς πυροβολεῖ εἰς ἀπόστασιν ἑκατὸν περίπου βημάτων ἀπ' ἐμοῦ. Οἴμοι! Ἤρχισε πάλιν ὁ καλπασμός του, ἀλλὰ καὶ ὁ ἰδικός μου ἐπίσης. Μὰ αὐτὸ πλειὰ δὲν ὑπορέρεται. Οὐσκώκ, καταραμένο σκυλί, πίσω.

Οἱ πόδες μου ἐχόρευον ἐντὸς τῶν δανειακῶν ὑποδημάτων, ὑπερμέτρως μεγάλων, καὶ ἐπληγόνοντο, ὅτε αἴφνης τὸ δεξιὸν ἐξ αὐτῶν, συσφιγχθὲν ἐντὸς σχισμῆς βράχου, ἐρυτεύθη ἐκεῖ μεταξὺ ἀσφοδέλων, θύμων, ἀλαδάνων, καὶ ἄλλων εἰδῶν τοῦ ῥυτικοῦ βασιλείου, ἐνῷ ἐγώ, κατὰ τὸ ἥμισυ ἀνυποδητος, ἐξηκολούθησα λόγῳ τοῦ νόμου τῆς ἀδρανείας ἐπὶ ἱκανὸν ἀκόμη διάστημα τὸν φρενήρη δρόμον μου καὶ δὲν ἐστάθην, εἰμὴ ἀροῦ παραπατήσας ἔπεσα πρηνὴς ἐπὶ θάμνων πυκνῶν κανονικοῦ σχήματος τεραστίων σπόγγων. Δὲν γνωρίζω τὸ ἐπιστημονικὸν ὄνομά των, διὰ νὰ τοὺς παραδώσω εἰς τὴν ἀθανασίαν· ἀφάναις καὶ ἀσκυριαῖς ὀνομάζονται κοινῶς. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐξ αὐτῶν εἶχε κατασκευασθῇ ποτὲ ὁ ἀκάνθινος στέφανος, διότι στέφονται ἀπὸ μυριάδας ὀξυτάτων αἰχμῶν, αἱ ὁποῖαι ἐνεπάγησαν ἐπὶ τοῦ ταλαιπώρου προσώπου μου καὶ ὅλης τῆς προσθίας ἐπιφανείας τοῦ σώματός μου, μετὰ ἄλγους, ὁποῖον τὰ κέντρα χιλίων σφηκῶν δὲν ἤθελον ἀρκέσει νὰ μοῦ προξενήσουν.

Οὔτε ἐσκεπτόμην πλέον τὸν Οὐσκώκ. Κατὰ διαβόλου καὶ οἱ σκύλοι καὶ οἱ κύριοί των.

Ἀλλ' ὅταν ἔπαυσα νὰ τρέχω κατόπιν του, τότε ἦλθεν αὐτὸς πρὸς ἐμέ. Οὕτω, λέγουν, συμβαίνει καὶ ἐπὶ τῶν αἰσθηματικῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων.

Ὅπως δήποτε, ἐνῷ, κατορθώσας νὰ ἐγερθῶ ἀνεζήτουν μετὰ κόπου, μεταξὺ ἄλλων φυτῶν τὸ ὑπόδημά μου, τὸ ὁποῖον μετὰ πολλῆς δυσχερείας ἐξερρίζωσα ἀπὸ τοὺς βράχους, τὸν εἶδον αἴφνης εἰς τὸ πλευρόν μου, λείχοντα τὰς χεῖράς μου καὶ σείοντα τὴν οὐράν του. Ἡ συμπεριφορά του αὕτη μὲ ἀφώπλισεν· Ἄχ! Αὐτὴ ἡ ἀμνησικακία μου πολλὰς μοῦ ἐπρομήθευσε πάντοτε συμφοράς, ἀλλ' εἶμαι ἀδιόρθωτος. Ἡ πρώτη εἰλικρινὴς ἡ ψευδὴς μεταμέλεια, (ποτὲ δὲν ἠδυνήθην νὰ διακρίνω τὰ δύο αὐτὰ εἴδη) μὲ κάμνει νὰ λησμονῶ πᾶσαν ἀδικίαν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην διεσταυρώθην κατὰ τύχην μὲ ἕνα τῶν συντρόφων μου.

— Ἔλα ἐδῶ, ἀδελφέ, ἐχόρτασα πλειὰ τὸ κυνῆγι, πάρε μαζύ σου τὸ σκυλὶ νὰ γυρίσω πίσω.

Καὶ τῷ διηγήθην τὰς συμφοράς μου.

— Ἀδύνατον· ἐγὼ ἔχω σκύλα καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κυνηγήσουν τώρα μαζύ.

— Λοιπὸν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσω ἔτσι, ὅλο προσβολὴ στὰ βουνὰ μαζὺ μ' αὐτόν;

— Σώπα, καϋμένε· εἶναι ἡ πρώτη ἡμέρα βλέπεις καὶ εἶναι ἀψὺ τὸ σκυλί· ἀλλὰ θὰ δαμασθῇ, θὰ κόψῃ.

— Καὶ βαστοῦν ἐμένα τὰ ἔρημα τὰ καλάμια μου, ὅσο νὰ δαμασθῇ αὐτὸς καὶ νὰ κόψῃ; τί μοῦ ψάλλεις;

— Ἡσύχασε· ἔτσι πάντα κάθε ἀρχὴ καὶ δύσκολη.

Μὲ ἀφῆκε καὶ ἀπεμακρύνθη μετὰ σπουδῆς.

Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ Οὐσκὼκ διὰ τῆς χαρακτηριζούσης τοὺς μεγαλοφυεῖς σκύλους νοημοσύνης του, εἶχεν ἐννοήσει ἐκ τοῦ διαλόγου τούτου, ὅσα ἔπρεπε νὰ ἐννοήσῃ, καὶ δὲν ἐπανέλαβε πλέον τὰς λαμπρὰς ἐκείνας ἐπελάσεις, τὰς ὁποίας θὰ ἐφθόνουν καὶ θωρακοφόροι τῆς Αὐτοκρατορικῆς φρουρᾶς, ἀλλὰ περιωρίσθη νὰ ἰχνηλατῇ ἐν τάξει, εἰς μικρὰν ἀπ' ἐμοῦ ἀπόστασιν.

Αἴφνης ἐστάθη ἀκίνητος, ὡς μαγνητισθείς. Οἱ ὀφθαλμοί του ἐσπινθηροβόλησαν καὶ τὸ ὅλον σῶμά του ἔλαβε πλαστικὴν στάσιν, πλήρη χάριτος.

Ἔχει δίκηο, εἶπα, ὁ Γεώργιος. Ἀλήθεια. Ὡραία φέρμα. Καὶ ἐπειδή, ὡς μοὶ εἶχεν εἰπεῖ, δὲν ἠπατᾶτο ποτὲ ὁ Οὐσκώκ, ἔπαλλεν ἡ καρδία μου, διότι θὰ ἐπυροβόλουν τέλος πάντων τὸ πρῶτον ὀρτύκι.

Ἔθεσα τὸ ὅπλον ἐπὶ σκοπὸν καὶ τοῦ εἶπον τὰς πανηγυρικὰς λέξεις, τὰς ὁποίας μοῦ εἶχον διδάξει.

Οὐσκώκ. Μέσα, ἀτρόπ.

Ὥρμησεν ἐντὸς τοῦ σχοίνου. Ἀλλὰ οὔτε ὀρτύκι ἐπέταξεν, οὔτε κανὲν ἄλλο δεῖγμα ἐκ τοῦ ζωικοῦ βασιλείου. Τὸν εἶδα μόνον μὲ κατάπληξιν, διὰ μέσου τοῦ θάμνου νὰ σκάπτῃ διὰ τῶν ὀνύχων, ὡς μανιακός, ἀναρρίπτων τὰ χώματα ἄνωθεν τῶν κλάδων.

Τὸ μεταλλεῖο! ἐρώναξα ἔξαλλος ἐκ χαρᾶς. Τὸ μεταλλεῖο! Νὰ ἡ κουβέντα ποῦ δὲν ἔνοιωθα χθὲς τὸ βράδυ. Ἀνεκάλυψε μεταλλεῖο καὶ τώρα κατα-

γίνεται εἰς δοκιμαστικὰς ἐκσκαφὰς παρακολουθῶν τὴν φλέβα. Τί εὐτυχία! Νὰ εἶναι ἄρά γε γαληνίτης ἢ καλαμίνα; Ὅ,τι καὶ ἂν εἶναι θὰ δώσω καὶ εἰς τοὺς ἄλλους μερίδιο. Εἶναι δίκαιο.

Ἀλλὰ βαθεῖα ἀποθάρρυνσις μὲ κατέλαβεν αἴφνης, ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει ὅτι ὅλαι αὗται αἱ ἐκτάσεις ἔχουν ἤδη παραχωρηθῇ.

Ἐν τούτοις εἰσῆλθον εἰς τὸν σχοῖνον, ὅπου ὁ Οὐσκὼκ ἐξηκολούθει μετὰ ζήλου τὰς μεταλλομαστεύσεις, ἔκυψα καὶ εἶδον περί τινος ἐπρόκειτο. Εἶχε φερμάρει σεβασμίου μεγέθους χελώνην, τὴν ἐπιλεγομένην *Ἑλληνίδα* (Testudo Graeca), ἡ ὁποία ἐκλείσθη ἐντὸς τοῦ φρουρίου της, τοῦ ἰσχυροῦ ὀστράκου, ὁ δὲ Οὐσκὼκ ἔξεε καὶ ἔσκαπτε μετὰ λύσσης, προσπαθῶν νὰ τὸ θραύσῃ ἢ νὰ τὴν ἀνατρέψῃ τοὐλάχιστον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ τέλους καὶ κατώρθωσε.

Τὴν ἔλαβον ἀνὰ χεῖρας. Ἐπειδή, φαίνεται, τῆς ἐνέπνευσα ἐμπιστοσύνην ἐξήγαγε τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς τέσσαρας χεῖρας, διότι πρὸς χεῖρας ὁμοιάζουν περισσότερον, καὶ τὰς ἐκίνει, ὡς κολυμβῶσα ἐν τῷ κενῷ. Ἡ κεφαλή της εἶναι τύπος κεφαλῆς ἀριστοκράτιδος γραίας δεσποίνης, αἱ δὲ χεῖρές της μὲ τὰς πολλὰς πτυχάς, φαίνονται περιβεβλημέναι χειρόκτια ἐλαιόχρωα ἀριθμοῦ διπλασίου τοῦ μεγέθους τῶν χειρῶν. Τὴν ἐτοποθέτησα εἰς τὴν φυσικήν της στάσιν· διότι ἀνεστραμμένη χελώνη θνήσκει τὸν μαρτυρικώτερον θάνατον, μὴ δυναμένη νὰ μετακινηθῇ, καὶ ἐξηκολούθησα τὸν δρόμον μου, ἐκτιμῶν ἤδη κατ' ἀξίαν τὰς περὶ τοῦ σκύλου του συστάσεις τοῦ Γεωργίου.

Μετ' ὀλίγα βήματα νέα φέρμα λαμπροτέρα τῆς πρώτης. Θὰ εἶναι, εἶπα, ἡ νύφη ἢ ἡ ἀνδραδέλφη τῆς ἄλλης χελώνας, καὶ δὲν ἔδωκα καμμίαν προσοχήν. Οὕτω ἀρκεῖ, βλέπετε, τὸ ἐλάχιστον αἴτιον, διὰ νὰ ἐξαφανισθῇ ἡ πίστις τῶν κρατῶν, τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν σκύλων. Ἀλλ' ἠπατήθην, διότι ἀμέσως ἤκουσα θροῦν ἐντὸς τοῦ θάμνου, ὡς πτερύγων προστριβομένων καὶ αὐτοστιγμεὶ ἔφερα τὸ ὅπλον ἐπὶ σκοπόν.

Χαριεστάτη σαύρα ἐξορμᾷ τότε, πρασινοκίτρινη, μήκους δύο σχεδὸν σπιθαμῶν, ἀπὸ τῆς κεραλῆς μέχρι τῆς ἄκρας τῆς οὐρᾶς, ἡ ὁποία ἐστάθη μετά τινα βήματα, παρατηροῦσά με περιέργως καὶ καμμύουσα φιλαρέσκως ἢ σκωπτικῶς, δὲν ἠδυνάμην νὰ διακρίνω καλῶς, τοὺς μικροσκοπικοὺς ὀφθαλμούς της.

Αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν ἀντέσχον εἰς τὸν πόθον νὰ φιλοδωρήσω τὸν Οὐσκὼκ διὰ ζεύγους λακτισμάτων εἰς τὴν κοιλίαν. Ποτὲ δὲ δωρεὰ ἀνταποδοτικὴ δὲν προσηνέχθη ἀπὸ τὸν δωρητὴν μετὰ θερμοτέρων αἰσθημάτων εὐγνωμοσύνης.

Ἀλλ' αὐτὸς ἐκραύγασε διαμαρτυρόμενος μὲ τὴν πεποίθησιν σκύλου ἔχοντος βαθεῖαν τὴν συνείδησιν ὅτι ἀδικεῖται. Μοὶ ἐράνη ὡς νὰ μοὶ ἔλεγεν: «Εἰ μὲν ἔπραξα κακῶς μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ. Εἰ δὲ καλῶς τί μὲ δέρεις;»

Ἀλλ' ὅ γέγονε, γέγονε. Ἐγὼ δὲν ἠδυνάμην πλέον νὰ ἀνακαλέσω τὴν ἀπόφασιν, ἀφοῦ εἶχεν ἤδη ἐκτελεσθῇ, διότι, ὡς ἤκουσα βλάσφημον τινὰ νὰ λέγῃ, εἰς τὸ νὰ κάμῃ, νὰ μὴ ἔχῃ ὑπάρξει τὸ ἤδη συντελεσμένον, σταματᾷ καὶ αὐτὴ τοῦ θείου ἡ παντοδυναμία.

Ἤδη διέρχομαι πρὸ δύο παραπηγμάτων καὶ σκηνῆς, ἐφ' ὧν κυματίζουν ὑπερηφάνως τὰ τρία χρώματα Δυνάμεως, ἥτις ἐπ' ἐσχάτων, ἄγνωστον ἂν πρὸς κέρδος ἢ πρὸς ζημίαν της, κατετάχθη εἰς τὴν τάξιν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Ἀπαντῶ περίπολον ἐφίππων χωροφυλάκων περισυλλέγουσαν κυνηγετικὰς ἀδείας ἢ ὅπλα, ἡ ὁποία ὅμως ἀντιπαρῆλθεν. Εἶχον λησμονήσει αὐτοὶ οἱ κύριοι νὰ μὲ ἐφοδιάσουν μὲ ἄδειαν. Ἂν ὅμως ὁ περὶ ὁπλοφορίας νόμος ἤθελε διατάσσει τὴν κατάσχεσιν τῶν σκύλων τῶν ὁπλοφορούντων ἄνευ ἀδείας, ἀντὶ νὰ διατάσσῃ τὴν κατάσχεσιν τῶν ὅπλων, θὰ ἔσπευδα αὐθόρμητος νὰ παραδοθῶ εἰς τὰ ὄργανα τῆς τάξεως.

Ἐφ' ὅσον προχωρῶ πρὸς τὸ Λαύριον, κατὰ τὸ σημεῖον, καθ' ὃ κυματοειδῶς διέρχεται ἡ πρὸς τὴν Σούριζαν σιδηροδρομικὴ γραμμή, ἡ ἐξυπηρετοῦσα τὴν μεταφορὰν τῶν ἐκβολάδων, ἀκούω πυκνοτάτους πυροβολισμούς, ὡς νὰ γίνεται ἀληθὴς μάχη.

Πρὸ τῶν ποδῶν μου ἐξορμοῦν ἀρκετὰ ὀρτύκια, ἄνευ τῆς παραμικρᾶς συνεργασίας τοῦ Οὐσκώκ. Κατὰ πρῶτον τὰ παρατηρῶ ἠλιθίως, φεύγοντα, χωρὶς νὰ ἔχω τὴν ἑτοιμότητα νὰ πυροβολήσω. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐξοικειοῦμαι πρὸς τὴν τολμηρὰν αὐτὴν ἰδέαν καὶ ἀρχίζω τοὺς πυροβολισμούς.

Κανὲν δὲν πίπτει, ἐννοεῖται· ὁ δὲ Οὐσκώκ, ὁ ὁποῖος κατὰ τοὺς πρώτους πυροβολισμούς μου ἐπανελάμβανε τὰς ἐπελάσεις του, ἀπελπισθεὶς ἐπὶ τέλους, ἔστρεφε πρὸς ἐμὲ τὴν κεφαλήν, ἀτάραχος εἰς τὰς ἐκπυρσοκροτήσεις, ὡς νὰ μοῦ ἔλεγεν, ὅτι ἦσαν ἀμοιβαῖα τὰ αἰσθήματα τῆς ὑπολήψεως, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐνέπνεεν ἡ κυνηγετική του ἀξία.

Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐν δυστυχὲς ὀρτύκι, εἴτε διότι ἐγνώρισε πλέον τὴν ματαιότητα τῶν ἐγκοσμίων καὶ ἠθέλησε νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ ὕπαρξιν, εἴτε διότι βάσκανος δαίμων ἐφθόνησε τὴν εὐτυχίαν του, ἀγνοῶ ποῖον ἐκ τῶν δύο νὰ ὑποθέσω, μὴ γνωρίζον τὰς βιωτικὰς συνθήκας, ὑφ' ἃς ἐπάλαιε τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν γραμμήν, ἣν ἠκολούθουν τὰ σφαιρίδια τοῦ ὅπλου μου καὶ ἔπεσεν.

Δὲν ἐπίστευα τοὺς ὀφθαλμούς μου. Ἔξαλλος ἐκ χαρᾶς ἐρώναξα· Οὐσκὼκ ἀπόρτ· καὶ πράγματι ὥρμησεν οὗτος πρὸς τὸ ἀσπαῖρον πτηνόν.

Τώρα λέγω, θὰ μοῦ τὸ φέρῃ «ἀπαλά, ἀπαλά, κρατῶντάς το ἀπὸ τὰ φτερὰ μὲ τὰ χείλη».

Ἀντὶ τούτου ὅμως τὸν βλέπω νὰ τὸ ἁρπάσῃ μετὰ λύσσης, νὰ στρωθῇ ἐν ἀνέσει κατὰ γῆς καὶ νὰ τὸ μασσᾷ μὲ ἡδυπάθειαν ἀνέκφραστον, φυσῶν διὰ τῆς ῥινός τὰ πτερά, ὡς νὰ ἐπταρνίζετο, ὅπως ἐμμανὴς καπνιστὴς τὰς κυανοχρόους τολύπας εὐώδους Γενιτζέ.

Ἂς το Οὐσκώκ, ἂς το μωρέ, πίσω, καὶ ἔδραμον διὰ νὰ τὸ ἀποσπάσω τῶν ὀδόντων του. Ὅταν ἔφθασα ἦτο ἤδη ἀργά· τὸ ἄκρον ἑνὸς ποδὸς συνεχόμενον διὰ λωρίδος δέρματος μετὰ τῆς μιᾶς πτέρυγος εἶχε περισωθῆ. Τὰ λοιπὰ εἶχον καταποντισθῆ ἐντὸς τοῦ βαραθρώδους στομάχου του.

Περισυλλέξας τὰ ὑπολειφθέντα λείψανα εὐλαβῶς, τοῦ ἐχάρισα νέον λάκτισμα καὶ τοῦ ἀπένειμα συγχρόνως τὸν τίτλον «Βρωμόσκυλο!»

Ἀλλ' αὐτὸς τὸν μὲν τίτλον ἀπεδέχθη μετ' ἀξιαγάστου μετριοφροσύνης, σείων τὴν οὐρὰν εἰς ἔκφρασιν εὐχαριστιῶν, οὐδόλως δὲ δυσηρεστήθη διὰ τὸ λάκτισμα. Λείχων μακαρίως ἀπὸ τὰ χείλη του τὸ λίπος καὶ τὸ αἷμα τοῦ θύματος καὶ πλαταγίζων ἡδονικώτατα τὴν γλῶσσαν, ἐφαίνετο ὡς νὰ μοῦ ἔλεγεν, ὅτι ὁ ἐκ τῆς ποινῆς πόνος ἦτο πολὺ μικρότερος τῆς ἡδονῆς τοῦ ἐγκλήματος. Ἔλειπε, βλέπετε, ἀπὸ τῆς ποινῆς ταύτης *τὸ σύμμετρον καὶ συμβλητόν*, ἄνευ τῶν ὁποίων κατὰ τοὺς ποινικολόγους ἀστοχεῖ ἡ ποινή, διότι, ὡς βεβαιοῦν αὐτοὶ οἱ κύριοι par pari refertur.

Ἤδη συναντῶ πλείστους ὁμοτέχνους, τῶν ὁποίων πολλοὶ γνωστοὶ καὶ φίλοι. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ἄϊ-Λάϊρ ἐκπροσωπεῖται δαψιλῶς ἐν Σουνίῳ. Ἡ διπλωματία, ἡ πολιτική, ὁ στρατός, αἱ ἐπιστῆμαι, ὁ τραπεζιτικὸς κόσμος ἔχουν ἐν Σουνίῳ τοὺς ἀντιπροσώπους των.

Συναντῶ κατὰ πᾶσαν στιγμὴν στολὰς κυνηγετικὰς χαριεστάτας. Κάσκας μεγαλοπρεπεῖς ὅλων τῶν σχημάτων καὶ πετάσσους μὲ τουρμπὰν αἰγυπτιακὰ ποικιλόχρωμα καὶ μπόταις μὲ ἱσπανικὰ πέλματα alpargatos, ἐκ πλεκτοῦ σχοινίου, καὶ χειρίδας πῶ ντὲ Σουέντ, αἱ ὁποῖαι καθὼς ἠξεύρετε εἶναι ἀπαραίτητον νὰ φορῶνται πάντοτε ῥυπαραὶ καὶ σάλπιγγας μεταλλίνους καὶ κέρανα καὶ χίλια ἄλλα παρεπόμενα.

Εἶναι δὲ ἐπίσης ἀπαραίτητον, ἂν θέλετε νὰ μὴ φαίνεσθε χυδαῖος, νὰ ἀκολουθῆσθε κατὰ πόδας ἀπὸ τὸν ψυχογυιόν. Διατί ὀνομάζονται οὕτω δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐξακριβώσω, διότι ἡ σύμβασις αὕτη μισθώσεως ὑπηρεσίας δὲν ἔχει βέβαια τίποτε κοινὸν πρὸς ψυχικό. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οἱ ἁρματωλοὶ καὶ οἱ στρατηγοὶ τοῦ Ἀγῶνος εἶχον τοὺς ψυχογυιούς των, συνεπέρανα ὅτι ἡ ὀνομασία αὕτη ἐδόθη διὰ τὴν ἐπιβλητικωτέραν ἐξομοίωσιν τῶν εὐγενῶν κυνηγῶν πρὸς τοὺς μεγάλους ἐκείνους πολεμάρχους.

Τὰ καθήκοντα τῶν ψυχογυιῶν εἶναι ποικίλα. Τὸ κυριώτερον αὐτῶν εἶναι νὰ ῥέρωσιν ἐπὶ τῶν ὤμων τὸ θήραμα· ὡς πρὸς τοῦτο δὲ ἡ δικαιοδοσία των εἶναι ἀναμφισβήτητος.

Ἀλλ' ὑπάρχει καὶ ἕτερον καθῆκον, κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ὁποίου γεννῶνται κατὰ πᾶσαν στιγμὴν συγκρούσεις ἁρμοδιότητος μεταξὺ ψυχογυιῶν καὶ σκύλων, χωρὶς κανεὶς Ἄρειος Πάγος νὰ ἐπεμβαίνῃ πρὸς κανονισμὸν τῆς ἁρμοδιότητος. Τοῦτο εἶναι τὸ ἀπορτάρισμα, διότι μολις πέσῃ ἓν ὀρτύκι, ψυχογυιοὶ καὶ σκύλοι ἐπιλαμβάνονται δραστηρίως τῆς καταδιώξεως, φιλοτιμούμενοι τίς νὰ τὸ πρωταρπάσῃ. Ὀφείλω ὅμως νὰ μαρτυρήσω, ὅτι ὁ ζῆλος τῶν σκύλων δὲν εἶναι κατὰ κανόνα ἀφιλοκερδὴς καὶ ὅτι ὅταν δὲν προφθάσῃ ὁ ψυχογυιός, οἱ στόμαχοι τῶν ἀρώνων τούτων τοῦ ἀνθρώπου φίλων ἀντικαθιστοῦν πολὺ ἐπιτυχῶς τοὺς κυνηγετικοὺς σάκκους.

Εἶπον σάκκους. Οἱ πλεῖστοι ὅμως ψυχογυιοὶ δὲν φέρουν σάκκους, ἀλλὰ καλάθους μετὰ κοίλης καμπυλότητος κατὰ τὴν ἐπαρὴν τῆς ῥάχης τοῦ ψυχογυιοῦ, ὅπως τὰ σάγματα τῶν ὄνων. Ἀλλὰ ἠρώτων κατ' ἐμαυτόν. Διατί τάχα τόσο μεγάλα αὐτὰ τὰ καλάθια; Αὐτὰ χωροῦν λεγεῶνας ὀρτύκια. Νὰ εἶνε τάχα γιὰ πουλιά, ἢ μήπως, ἅμα κουρασθῇ ὁ κυνηγός, ξαπλόνεται ἐκεῖ μέσα εἰς βάρος τοῦ ψυχογυιοῦ του;

Εἷς ἐξ αὐτῶν διήρχετο πλησίον μου. Ἔρριψα λαθραῖον βλέμμα εἰς τὴν κάλαθον τοῦ ψυχογυιοῦ καὶ ἡ περιέργειά μου ἐσκανδαλίσθη ἀκόμη περισσότερον, διότι ἀντὶ πτηνῶν, βλέπω εἰς τὸν πυθμένα αὐτοῦ στρῶμα ἐκ κλαδίσκων σχοίνου. Τοῦτο μοῦ ἐνίσχυσε περισσότερον τὴν ἰδέαν, ὅτι πρόκειται ἐνώπιόν μου ἀναπαυτικὴ κλίνη ἢ φορητὸν νοσοκομεῖον, ἀλλ' ὄχι κυνηγετικὸς σάκκος

Ἐπειδὴ δὲ εἶχε προχωρήσει ὀλίγον ὁ κύριός του, ἐρωτῶ χαμηλῇ τῇ φωνῇ τὸν ψυχογυιόν:

— Τί βάζετε, παιδί μου, μέσα σ' αὐτὴ τὴν καλαθοῦνα;

— Πουλιά· τί ἄλλο θὰ βάλουμε.

— Ἅμ αὐτὰ τὰ σκοῖνα τί τἄστρωσες μέσα;

— Γιὰ νὰ μὴ χτυπιοῦνται τὰ πουλιὰ νὰ πέρνουν ἀέρα, νὰ φρεσκάρουν.

— Μὰ δὲν βλέπω ἐγὼ πουλιά.

— Ἀκόμα δὲν ἐσκότωσε κανένα τ' ἀφεντικό.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐστράφη καὶ ὁ κύριός του καὶ μὲ ἐχαιρέτησεν εὐγενῶς.

Ξέρετε, μοῦ λέγει, ἔφυγα ἀπὸ τῆς Λάκκαις, γιατί ἐκεῖ χαλάει ὁ κόσμος. Κάθε στιγμὴ τρέχεις τὸν κίνδυνο νὰ σοῦ βγάλουν τὰ μάτια ἢ νὰ σοῦ σκοτώσουν τὸ σκυλί σου. Χθὲς ἐσκαγιώθηκαν καμμιὰ δεκαριὰ κυνηγοὶ καὶ ἐσκοτώθηκαν τρεῖς σκύλοι. Εἶναι, κύριέ μου, μερικοὶ λυσσασμένοι. Ἐννοῶ κυνηγοί, ὄχι σκύλοι. Ἅμα βγῇ ἕνα πουλί, μπούμ, καὶ ἀδιάφορο ἂν εἶναι μπροστὰ ἄνθρωπος ἢ σκύλος. Ἐδῶ τοὐλάχιστον ἀνοιχτά, ῥίχνεις μὲν ἀργὰ καὶ ποῦ μιὰ τουφεκιά, μὰ ἦσαι σίγουρος καὶ σὺ καὶ ὁ σκύλος σου.

Ἐπήνεσα ἀβρῶς τὴν φρόνησίν του καὶ τῷ ἐδήλωσα ὅτι καὶ ἐγὼ ἐμφοροῦμαι ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν.

Αἴφνης ὁ σκύλος του φερμάρει ἐν ὀρτύκι. Ἐξορμᾷ τοῦτο ὡς βέλος, ἀλλὰ ὡς βέλος ὀπίσω του καὶ ὁ σκύλος. Καὶ τόσον πλησίον τὸ ἐδίωκεν, ὥστε τὸ στόμα του σχεδὸν ἐφήπτετο τοῦ πτηνοῦ καὶ ἡ κεραλή του πᾶσαν στιγμὴν τὸ ἀπέκρυπτε τῆς ὀπτικῆς ἀκτῖνός μου.

Βλέπω τότε τὸν κύριόν του σκοπεύοντα.

Θέλει νὰ εἶναι ἕτοιμος, ἐσκέφθην, διὰ νὰ τοῦ φυτέψῃ τὴν τουφεκιὰ ἅμα μακρύνῃ ὀλίγο ἀπὸ τὸ σκυλί του.

Ἀλλὰ δὲν ἐπρόφθασα νὰ κάμω αὐτὴν τὴν σκέψιν, ὅτε ἀκούω τὸν πυροβολισμὸν καὶ βλέπω τὸν σκύλον πίπτοντα κυριολεκτικῶς κεραυνόπληκτον.

Εἶχε δεχθῆ ὁλόκληρον τὴν γόμωσιν τῶν σφαιριδίων ἀπὸ ἀποστάσεως δέκα πέντε βημάτων εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἐνῷ τὸ πτηνόν, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ κεραλὴ τοῦ σκύλου ἐχρησίμευσεν, ὡς ἀσπίς, ἐξηκολούθησεν ἡσύχως τὸν δρόμον του.

— Ἄχ! Ἀζοράκι μου, ἐρώναξε καὶ τὸ παρετήρει μετ' ἀνυποκρίτου λύπης, τὸ ὁποῖον πολὺ μὲ ἐξέπληξεν.

— Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐσκοτώσατε λοιπὸν ἐκ προθέσεως;

— Ἐγὼ τὸ Ἀζοράκι μου ἐκ προθέσεως; Μὲ ἐμπαίζετε;

— Νὰ σᾶς ἐμπαίξω ; Ἄ ! Κύριε. Ἀλλ' ἐπειδή, βλέπετε, ἐπήγαινε τὸ μακαρίτικο μαζὶ μὲ τὸ πουλί, ὑπέθεσα . . .

— Καὶ τι πταίω ἐγώ ; Ἐγὼ τὸ πουλὶ ἐσημάδευα. Εἶναι δικό μου λάθος, ἂν αὐτὸ τὸ ἄμοιρο τὸ ἔτρωγε τὸ κεφάλι του καὶ πῆγε καὶ τὸ ἔβαλε μέσα στὴν τουφεκιά ;

Ὅπως ἔθετε τὰ ζητήματα αὐτός ὁ κύριος ἐπείσθην καὶ ἐγὼ ἀδιστάκτως, ὅτι ὑπέκειτο περίπτωσις αὐτοκτονίας καὶ ὄχι φόνος.

Ἔλα ἐδῶ, Μῆτσο, εἶπε τοῦ ψυχογυιοῦ του. Δὲν θὰ ἀφήσω ἐδῶ τὸ σκυλί μου νὰ τὸ τραβοῦν τὰ κοράκια. Βάλε το μέσα εἰς τὸ καλάθι νὰ τὸ πᾶμε ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν κάμαρη, νὰ τὸ παραχώσω.

Ὁ ψυχογυιός, χωρὶς νὰ ἀπαντήσῃ, ἐξεκρέμασε τὴν κάλαθον ἀπὸ τοὺς ὤμους του καὶ ἔθεσεν ἐντὸς αὐτῆς ἐπὶ τῆς χλοερᾶς στρωμνῆς τῶν σχοίνων τὸ ἀτυχὲς θῦμα.

Τότε ἐσκέφθην πόσον μέγα βάθος πρακτικῆς ἀληθείας ἐνέχει τὸ ῥητὸν, Μὴ δικάσῃς πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς. Πρὸ ὀλίγου κατεδίκαζα τοὺς κυρίους τούτους διὰ τὸ ὑπερβολικὸν μέγεθος αὐτῶν τῶν κυνηγετικῶν καλάθων, τὸ ὁποῖον εὕρισκα γελοῖον. Ἤδη ὁμολογῶ,, ὅτι ἀξιέπαινος πρόνοια ὑπαγορεύει αὐτὰς τὰς διαστάσεις. Ὡς φέρετρα σκύλων παρέχουν ὅλον τὸ κόμφορταμπλ, τὸ ὁποῖον δύναταί τις νὰ ἀξιώσῃ παρ' αὐτῶν.

Ἔρριψα πανύστατον βλέμμα ἐπὶ τοῦ ταλαιπώρου θύματος, πρὶν ἢ τὸ καλύψῃ . . . τὸ σκέπασμα τῆς καλάθου. Τὸ περιέβαλλον οἱ πράσινοι κλάδοι, οἱ στεφόμενοι ἀπὸ τοὺς κοραλλίνους θυσάνους τοῦ σχοινοσπόρου, ὡς ἂν ἐπλαισιοῦτο ὑπὸ νεκρανθέμων καί, λόγῳ τοῦ εἴρμοῦ τῶν ἰδεῶν, ἐψιθύρισα ὑπὸ τύπον ἀποχαιρετισμοῦ, τοὺς ἑξῆς στίχους τῆς λεσβίας μούσης :

Νεκρανθέμων εὐχρόους στεφάνους
Κόραι πλέξατε τῆς Μιτυλίνης,
Κλάδους καύσατ' εὐώδους μυρσίνης,
Καὶ ἀνθέων ἐπάνω θυσάνους
Τῆς ἐσχάτης του ῥίψατε κλίνης.

Ὁ ψυχογυιὸς ἐφορτώθη ἤδη τὴν βαρεῖαν κάλαθον καὶ ἡ νεκρικὴ πομπὴ ἐξεκίνησεν ἐν τάξει.

Προηγεῖτο ὁ κύριος, φέρων τὸ ὅπλον κατὰ τὸ πρόσταγμα ὑπὸ μάλης ἄρμ., τὸ ὁποῖον μοῦ ἔφερεν εἰς τὴν μνήμην τὰ τοῦ ποιητοῦ

Φλάμπουρα, ὅπλα, τιμημένα.
Ἂς γερθοῦν κατὰ τὴ γῆ,

εἵπετο δὲ ὁ ψυχογυιὸς μετὰ τοῦ νεκροῦ.

Τότε ἤκουσα τοῦτον (τὸν ψυχογυιὸν δηλαδή. Σημειῶ τοῦτο πρὸς ἀποτροπὴν ὑποψίας νεκροφανείας) ἐκβάλλοντα βαθὺν στεναγμὸν ἀπὸ τῶν ἐγκάτων τῆς καρδίας.

Τὸν ὑπηγόρευσεν ἄρα αἴσθημα οἴκτου πρὸς τὸ ἀτυχὲς θῦμα, διὰ νὰ ἐγγράψω τὸν στεναγμὸν τοῦτον εἰς τὸ ἐνεργητικόν του, ἢ ἦτο ἔκφρασις ἀδημονίας διὰ τὴν ἀγγαρείαν τῆς μεταφορᾶς τοῦ λειψάνου του, ὅπως ἐνεργήσω τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὸ παθητικόν ;

Περὶ τούτου, εἶπον μόνος ὁ *ἐτάξων καρδίας καὶ νεφροὺς* δύναται νὰ ἀποφανθῇ. Ἀλλὰ τότε ἄλλη ἀπορία ἀνέθορεν ἐν ἐμοί, διότι τὸ πᾶν ἐν τῇ ὑπάρξει μου εἶναι ἀπορίαι.

Διατί τάχα, εἶπα, ὁ Προφητάναξ ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ Παντοδυνάμου, ὅπως πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν μυχίων διαλογισμῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργῇ νεκροσκοπικὴν ἐξέτασιν ὄχι μόνον τῶν καρδιῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν νεφρῶν ;

Ἑδράζουν λοιπὸν εἰς τοὺς νεφροὺς τὰ ψυχικὰ συναισθήματα, καὶ αἱ ἀνθρώπιναι κακίαι δὲν εἶναι παρὰ νόσοι τῶν οὐροποιητικῶν ὀργάνων ; Ἀλλὰ τότε πᾶσα γνωστὴ περὶ τοῦ ἐγκλήματος θεωρία ἀνατρέπεται ἄρδην καὶ αἱ παλαιαὶ καὶ αἱ νεώτεραι μελοδραματικαὶ (καθὸ προερχόμεναι ἐξ Ἰταλίας) κατὰ τὰς ὁποίας τὸ ἔγκλημα δὲν εἶναι παρὰ ψυχοπάθεια ἀνήκουσα εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ψυχιάτρων· δὲν ἀπομένει δὲ πλέον, ἐσκέφθην, ἐπὶ τῆς σφαίρας τοῦ ποινικοῦ δικαίου ἀφιλονείκητος, εἰμὴ μόνη ἡ δικαιοδοσία τῶν εἰδικῶν ἰατρῶν τῶν νοσημάτων τῆς κύστεως καὶ τῶν οὐροποιητικῶν ὀργάνων.

Ἀλλ' ὁ Θεὸς μὲ ἠλέησεν ἐν ταῖς ἀμφιβολίαις μου, καὶ ἡ ἀπάντησις ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν ἀπορίῶν μου, μοὶ ἐδόθη σαφὴς διὰ δευτέρου βαθυτάτου στεναγμοῦ τοῦ ψυχογυιοῦ, ὃν συνώδευσε μὲ τὴν ἑξῆς φράσιν, ὑπὸ τύπον αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως.

Ἀχ τὰ νεφρά μου! Θὰ σπάσουν τὰ νεφρά μου ἀπὸ τὸ χαμαλήκι αὐτοῦ τοῦ ψοφημιοῦ.

(Ἕπεται τὸ τέλος) ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Σ. ΛΥΚΟΥΔΗΣ

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Ο ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ Κ' Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ

Εἴτανε χηρεμένος δουλευτὴς ὁ Παρασκευᾶς, μ' ἕνα κοριτσάκι καὶ τὴ γριὰ τὴ μάννα του. Τὸ ξέρω τὸ σπίτι του. Μπαίνεις στὴ μέσα του τὴν αὐλή, καὶ σκεπάζεται ἡ ψυχή σου. Μέρα δὲν ἔρχεται ἐκεῖ μέσα. Πασπατεύοντας πηγαίνεις κατὰ τὴ δεξιὰ τὴν κώχη, καὶ κεῖ βρίσκεις τὴν πόρτα τοῦ μαγεριοῦ. Ἂς τὸ ποῦμε μαγεριό, γιατί ἐκεῖ καὶ γίνεται καὶ τρώγεται τὸ φαγεί. Ἐκεῖ κοιμοῦνται καὶ τὸ χειμῶνα, σὰν πιὸ ζεστὰ ποῦ εἶναι.

Λαμπρὸς δουλευτὴς καὶ τρυφερόκαρδος γονιὸς ὁ Παρασκευᾶς. Σηκώνουνταν τὴν αὐγή, καὶ πρὶ νὰ ξεκινήσῃ γιὰ τὸν κάμπο, ἔπερνε τὴ μικρή του, τὴ χόρευε στὸν ἀέρα, καὶ τριβόντας τ' ἀδρύ του μουστάκι στὰ μάγουλά της, τὴ φιλοῦσε ἀχόρταγα. Ἔπαιρνε ὕστερα τὸ ζεμπίλι καὶ πήγαινε στὰ χωράφια.

Τὸ βράδυ σὰ γύριζε, — ἄλλες σκηνές. Ἴσια σπίτι ποτές του δὲν ἤρχουνταν. Ἀχ, ἔπινε ὁ Παρασκευᾶς! Στὸ καπηλειὸ καταστάλαζε, καὶ κεῖ τὸ κατέβαζε ἀλύπητα τὸ πιοτό. Κάθουνταν ἡ καημένη ἡ γριὰ μὲ τὴ μικρὴ καὶ τῆς τραγουδοῦσε ἢ τῆς ἔλεγε παραμύθια. Ὡς τὶς τρεῖς ὧρες (τούρκικες ὧρες) περίμενε κάποτες. Ὕστερα νύσταζε τὸ μικρό, ἔγερνε κοντὰ στὴ μάμμη του, καὶ ἀποκοιμοῦνταν. Ἡ γριὰ τότες ἐκλωθε, κι ἀναστέναζε κάποτες. Ἤρχουνταν τέλος ὁ γιός της στουπὶ μεθυσμένος. Τοῦ ἔβγαζε ἡ γριὰ τὸ λυχνάρι, νὰ μὴ σκουντουρλήσῃ στὰ σκοτεινά, καὶ

Τὸ μνῆμα τῆς μητέρας

τὸν ἔπαιρνε μέσα. Ἄλλο ἀπὸ γρῖνες δὲν εἶχε τότες. Ὅλα στραβὰ εἶταν, τίποτις δὲν τονε βολοῦσε. Τἀκουγε ἡ μάννα καὶ τὰ ὑπόφερνε, σὰ μάννα ποῦ εἶταν.

Ὡς τόσο ἕνα πρᾶμα ποτὲς δὲ τὸ ξεχνοῦσε ὁ ἥρωάς μας. Τὸ παιδὶ πιὰ ἐκεῖνη τὴν ὥρα εἶταν καὶ στὸ στρωματάκι του βαλμένο. Πήγαινε ὁ πατέρας κι ἀνασήκωνε τὸ πάπλωμα, καὶ τὸ γλυκοκοίταζε μὲ τὰ μεθυσμένα του μάτια. «Νὰ σὲ χαρῶ ἐγὼ ψυχή μου», τῆς μουρμούριζε πάντα βραχνὰ βραχνά. Τὸ παιδὶ τότες γύριζε ἀπὸ τἄλλο πλευρό, ἴσως ἀπὸ τὴ στενοχώρια τῆς μυρωδιᾶς τοῦ πιοτοῦ, ποῦ ἀνάπνεε καταπάνω του ὁ πατέρας.

Κάθιζαν ἔπειτα στὸ φαγεί, κι ὁ ὕπνος γλίγωρα τοὺς ἔπαιρνε ὅλους σὲ πιὸ ἥσυχο κόσμο.

Ἔτυχε μιὰ βραδιὰ νὰ λείπῃ ἡ γριὰ σ' ἕνα σπίτι γειτονικὸ νὰ παρασταθῇ σὲ μιὰ γέννα. Ἔβαλε τὴ μικρὴ νὰ πλαγιάσῃ, κρέμασε τὸ λυχνάρι ὄξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ μαγεριοῦ, νὰ βλέπῃ ὁ γιός της σὰ μπαίνῃ μέσα, καὶ πῆγε στῆς γειτόνισσας νὰ τῆς κάμῃ τὴ μαμμὴ τῆς φτωχῆς. Μήνυσε καὶ τοῦ Παρασκευᾶ στὸ καπηλειό, γιὰ νὰ ξέρῃ.

Ἦρθε ὁ Παρασκευᾶς τὴ συνειθισμένη του ὥρα. Ἀνοίγει τὴν ὀξόπορτα, μπαίνει μέσα, καθὼς πάντα, κουδουνὶ ἀπὸ τὸ μεθύσι. Μόνο ποῦ στεκότανε στὰ πόδια του. Ξεκρεμάζει τὸ λυχνάρι ἀπὸ τὴν πόρτα, καὶ μπαίνει στὸ μαγεριὸ πατῶντας μιὰ ἐδῶ μιὰ ἐκεῖ, τόνα χέρι ἀκουμπισμένο στὸν τοῖχο, καὶ τἄλλο μὲ τὸ λυχνάρι, ποῦ πήγαινε κ' ἐρχότανε στὸν ἀέρα σὰ θεριατό.

Τί ἔγεινε καλὰ καλὰ σὰ μπῆκε μέσα κανένας νὰ μαθῇ δὲν μπόρεσε· μὰ φαίνεται πῶς κάπου σκουντούρλησε κ' ἔπεσε κάτω, καὶ τινάχτηκε τὸ λυχνάρι ἴσια στὸ στρῶμα τῆς κόρης του! Πάτησε τὶς φωνὲς σὰ δαιμονισμένος. Ἔπειτα σωπαίνει αὐτός, κι ἀρχινάει τὸ τσιριχτὸ τὸ κορίτσι. Πρέπει νὰ χύθηκε ὅλο τὸ λάδι ἀπάνω στὸ στρῶμα, γιατί σὰν ἔμπαινε ἡ γριὰ ποῦ τοὺς ἄκουσε κ' ἔτρεξε, ἄναβε τὸ πάπλωμα σὰ λαμπάδα.

Τρέχει ἡ καημένη ἡ γριὰ φωνάζοντας «γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ», παίρνει τὸ χαλὶ ποῦ εἶχαν ἁπλωμένο μπροστὰ στὴ γωνιά, καὶ τὸ ρίχνει ἀπάνω στὸ στρῶμα. Ἔσβυσε ἡ φωτιά, σώπασε τὸ παιδί. Κακὸ σώπασμα! Σὰν ἀνασήκωσε τὸ χαλί, εἶταν ἀγνώριστο τὸ κορίτσι. Τὸ πρόσωπό του κατάμαυρο, μὲ κατακόκκινα μάτια!

Εἶταν τῆς τύχης μου, σὰ γιατρὸς ποῦ εἶμαι, νὰ τὸ δῶ τὸ μεγάλο ἐκεῖνο κακό. Σὰ μὲ φώναξαν καὶ πῆγα, κάθουνταν ὁ Παρασκευᾶς κ' ἔκλαιγε σὰ μωρὸ παιδί.

Μῆνες καὶ μῆνες πήγαινα κ' ἤρχουμουν ἀπὸ τὸ σπίτι του. Τὸ γλύτωσα τὸ κορίτσι. Εἶναι ὡς δεκατριῶ χρονῶν τώρα. Τὰ σημάδια τῆς φωτιᾶς μένουν πάντα στὸ πρόσωπό του· μὰ τὴ γλύκα του δὲν μπορέσανε νὰ τὴν ἀφανίσουνε. Ζῇ μοναχὸ τὸ καημένο, γιατὶ συχωρέθηκε ἡ μάμμη κατόπι. Μὰ τὶς βραδιές του τὶς περνάει μὲ τὸν πατέρα του τώρα, γιατὶ σὲ καπηλειὸ πιὰ δὲν ξαναπάτησε ὁ Παρασκευᾶς ἀπὸ τὴν τρομερὴ ἐκείνη βραδιά.

Α.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ [1]

Ε'

Ὀλίγας ὥρας μετὰ τὸ τέλος τῆς ψηφοφορίας, ἐν σιωπηλῇ ἀναμονῇ παρελθούσας, ὁ μέγας κώδων τῶν Ἁγίων Πάντων ἤρχισε νάναδίδῃ ἤχους βαρεῖς, θρηνώδεις, μονοτόνους, πενθίμους. Διὰ τῶν εἰρωνικῶν τούτων δακρύων οἱ νικηταὶ Μηλιανοὶ ἔκλαιον ἐν τῇ νυκτὶ τοὺς ἡττημένους Λουβαίους. Ἦσαν δὲ καὶ τὸ σύνθημα τῆς γενικῆς ἀναστατώσεως. Πυροβολισμοί, ζητωκραυγαί, οὐρρά. Ὅμιλοι Μηλιανῶν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐσπευσμένης καὶ ἐντρόμου ἀποχωρήσεως τῶν Λουβαίων, ἐξώρμων ἐκ τῶν καπηλείων ἢ τῶν ἐκλογικῶν κέντρων καὶ διέτρεχον τὰς ὁδούς, αἱματώδεις ὑπὸ τὴν ἐρυθρὰν λάμψιν τῶν βεγγαλικῶν πυρσῶν. Αἱ φωναί των, αἱ κατὰ τῶν ἀντιθέτων εἰρωνεῖαι τῶν ὁποίων ἐν τῇ πάλῃ εἶχον ὑπερισχύσει διὰ τῶν συνήθων εἰς τὰ κόμματα μέσων καὶ τεχνασμάτων, διέσχιζαν τὸν ἀέρα βραχναί, μανιώδεις, ἀπαίσιοι. Τοῦ Μήλια ἡ οἰκία ἦτο καταφώτιστη, ὁλάνοικτη καὶ ἐν τῇ στενῇ εἰσόδῳ συνωστίζοντο μετὰ κόπου δύο ἀντίθετα ρεύματα. Ὁ θριαμβευτὴς κομματάρχης μὲ τὸν ἐξυρισμένον πώγωνα, τοὺς μακροὺς μύστακας καὶ τοὺς ζωηροτάτους ἀκτινοβολοῦντας ὀφθαλμούς, τῶν ὁποίων ἐπέτεινον τὴν ὀξύτητα αἱ χρυσαῖ διόπτραι, ἰσχνός, νευρικός, ἀεικίνητος, τύπος ἀνθρώπου τοῦ πλήθους, ἵστατο παρὰ τὴν θύραν τῆς αἰθούσης του καὶ ἐδέχετο τὰ συγχαρητήρια. Οἱ ἐκλογεῖς τὸν ἐρίλουν στόμα πρὸς στόμα μ' ἐνθουσιασμὸν μεγάλον. Ἐμειδία ἐκεῖνος εὐτυχής, εὐχαριστημένος. Ὁ λαὸς ἀπεράνθη, ἡ περωτισμένη του ψῆρος ἀνέδειξε τὴν πεντάδα του. Κάτω οἱ κόντηδες! Κάτω οἱ ἀρεντάδες! Ζήτω ὁ Μήλιας!

Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Τοκαδέλου, ἐξερώνιζαν παρομοίας ἐκρήξεις. Διὰ τὸν λαὸν ἐκεῖνον ὁ μηλιανὸς Τοκαδέλος δὲν ἦτο πλέον ἀριστοκράτης, δὲν ἦτο ἀρέντης. Τὸ οἰκόσημον τὸ ρυπαινόμενον ὑπὸ τῶν θερμῶν ἀποπνοιῶν τοῦ ὄχλου, ἦτο δι' αὐτὸν ἀρχαιότης ψυχρὰ καὶ ἀσήμαντος. Κατήντα νὰ τὸ λησμονῇ εἰς τὰς στιγμὰς τοῦ λαϊκοῦ θριάμβου — ἔτσι ἐφαίνετο τουλάχιστον — καὶ αὐτὸς ὁ νοικοκύρης. Περιερχόμενος δὲ ὡς τρελλὸς τὴν μεγάλην χρυσοπάρυρον αἴθουσαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσέβαλλεν ὁ κόσμος καὶ ἐξέβαλλεν ὡς χείμαρρος, ἔθλιβε χεῖρας μετ' ἐκπάκτου θέρμης, ἀντήλλασσε φιλήματα καὶ περιπτύξεις καὶ ἐρώναζε βραχνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοὺς κόπους καὶ τὰς συγκινήσεις:

« Ναί, παιδιά! Κάτω οἱ ἀρεντάδες! Ζήτω ὁ λαός!

— Ζήτω ὁ Μήλιας μὲ τὴν πεντάδα του! Ζήτω ὁ Τοκαδέλος!» ἀπήντα ὁ λαός.

Ἐν παρακειμένῃ αἰθούσῃ, περὶς τραπέζης ἀσκεποῦς, καθήμενοι νεαροὶ γραμματεῖς ἐκ τῶν φίλων καὶ τῶν οἰκείων, — οἱ κομματάρχαι τοῦ μέλλοντος προαλειφόμενοι, — κατέγραφον τὰ ὅλοεν φθάνοντα ἀποτελέσματα, περὶς δὲ αὐτῶν οἱ ἐνδιαφερόμενοι περιέργοι συνεζήτουν ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἕκαστος τῶν ὑποψηφίων εἰς τὰ διάφορα τμήματα, ἄλλοι ἀποροῦντες καὶ θαυμάζοντες δι' ὅλα, ἄλλοι ἐπεξηγοῦντες καὶ εὑρίσκοντες φυσικὰ τὰ πάντα. Μεταξὺ τῶν τελευταίων διεκρίνετο γηραιός τις κύριος μὲ ρωνὴν ὡς κοντραμπάσσου, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζετο ὅτι τὰ εἶχε προειπῇ ὅλα ὅπως καὶ συνέβησαν.

« Δέ σας ἔλεγα πῶς θἄρθουμε τρίτοι στὴν Παναγία τοῦ Τσουρούρλη; . . . Δέ σας τῶλεγα πῶς οἱ Μποχαλιῶτες θὰ μας γελάσουνε; . . . Δέ σας τῶπα πῶς ὁ Ῥούπας θὰ γένῃ στὸν Ἅι Νικόλα; . . .

— Ὠιμένανε, σιὸρ Ἀντωνάκη, καὶ πότε μᾶς εἶπες τίποτσι!» ἀνέκραξε χάσας τὴν ὑπομονὴν ὁ στενώτερος φίλος τοῦ σιὸρ Ἀντωνάκη, ὁ ὁποῖος, κατὰ περίπτωσιν ὄχι σπανίαν, ἦτο καὶ ὁ μεγαλείτερός του ἐχθρός. Ἐκεῖ δὲ τότε ἤναψε μία προχειρος ἔρις φιλική, ἀστεία, μὲ τὴν ὁποίαν πολὺ διεσκέδασαν οἱ παρευρισκόμενοι καὶ προπάντων αἱ κυρίαι, πηγαινοερχόμεναι ἀνὰ μέσον τοῦ πλήθους μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ λαμπρὰς ἐσθῆτας.

Ἤδη τῆς πόλεως τἀποτελέσματα ὡς καὶ τῶν πλησιεστέρων δήμων ἦσαν γνωστά. Ὁ Τοκαδέλος εἶχεν ἔλθει κατὰ σειρὰν δεύτερος, πρῶτος, τρίτος καὶ πάλιν δεύτερος καὶ πάλιν τρίτος... Ἡ ὥρα παρήρχετο, τὸ πλῆθος ἠραιοῦτο. Ἐσήμανε μοσονύκτιον. ἡ ἡσυχία ἐρηπλώθη ἐπὶ τῆς πόλεως ὅλης, ὁ κώδων τῶν Ἁγίων Πάντων ἐσίγησεν. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ μόνον ἀντήχει μεμακρυσμένη ἀνακραυγὴ ἢ ἀσθενὴς θριάμβου πυροβολισμός. Ἀγγελιαφόροι ἐντούτοις καταφθάνοντες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔφερον ἐπὶ χαρτίων μικρῶν ἀριθμούς τινας, τἀποτελέσματα δήμων ἐξοχικῶν. Ἐπειδὴ παρὰ τοῖς χωρικοῖς ὁ Μήλιας εἶχε τὴν μεγίστην ἐπιρροήν, ἐννοεῖται ὅτι τὰ νέα ἀποτελέσματα ἦσαν ὅλῳ καὶ ἐνθαρρυντικά. Ὁ Τοκαδέλος ἐκυμαίνετο μεταξὺ δευτέρου καὶ τρίτου, ἐκεῖ δὲ ἐφαίνετο ὅτι θὰ κατέληγε τὸ πρᾶγμα, διότι ὀλίγ' ἀποτελέσματα ἔλειπαν ἀκόμη καὶ αὐτὰ ἀσήμαντα. Ὁ Τόνης, ὁ ὁποῖος δὲν ἠσθάνετο οὐδὲ τὸ παραμικρότερον ἐνδιαφέρον νὰ μάθῃ ὁριστικῶς ἂν ὁ πατήρ του θὰ ἦτο δεύτερος εἰς τὴν πεντάδα ἢ τρίτος — τί μεγάλη διαφορά! — εἶχε ζητήσει τὴν ἄδειαν νἀποσυρθῇ εἰς τὸ δωμάτιόν του. Τῷ ἐδόθη μετὰ δυσκολίας πολλῆς ἐκ μέρους τῶν οἰκείων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐμέμφροντο καὶ διὰ τὴν ἀφροντισίαν του ἐκείνην καὶ διὰ τὴν καθ' ὅλην τὴν μεγάλην ἡμέραν ἀδράνειάν του. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο συνεκίνησε πολὺ τὸν Τόνην. Αὐτὸς εἶχεν ἄλλα εἰς τὸν νοῦν του, πολὺ σημαντικώτερα ἀπὸ μίαν βουλευτικὴν ἐκλογήν: Τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανεν αὔριον ἀπὸ τὸν Γιακουμάκην, τέλος πάντων, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἀροῦ ἐδράδυνε τόσον, εἶχε λόγους νἀνησυχῇ . . . τὴν ἐπιστολὴν τῆς Μαργαρίτας, τὴν ὁποίαν τῷ εἶχε φέρει ἡ Πιπίνα, εἰς ἀπάντησιν ἰδικῆς του καὶ διὰ τῆς ὁποίας εἰδοποιεῖτο ὅτι κανένα λόγον περὶ τῆς προτάσεώς του δὲν εἶχε κάμει μέχρις ὥρας εἰς τὸ σπίτι ὁ Νόνος, — σύμπτωμα πολὺ ἄσχημον . . . τέλος τὴν ἐντύπωσιν ποῦ εἶχε κάμει εἰς τὸν πατέρα του ὁ μελετώμενος γάμος, τὸν ὁποῖον τῷ εἶχεν ἀνακοινώσει τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν . . .

Ἡμέραν ποῦ ἐδιάλεξε καὶ αὐτὸς ὁ εὐλογημένος! ἔλεγε μὲ τὸν ἑαυτόν του καὶ ἀποροῦσε καὶ ὁ ἴδιος... Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε! Καμμίαν φορὰν ἔρχονται ἀροσδοκήτως αἱ κατάλληλοι εὐκαιρίαι καὶ αἱ στιγμαὶ αἱ ἐμπνέουσαι τὸ θάρρος πρὸς τοιαῦτα διαβήματα. Ἦτο μεσημέρι, δύο ὧρες, ἡσυχία. Εἶχεν ἐπιστρέψει ὁ κόντε Ῥικάρντος ἐκ τῆς ἀνὰ τὰ τμήματα περιοδείας του, εἶχε φάγει καὶ εἶτα εἶχεν ἐξαπλωθῇ εἰς τὸν καναπὲν ὀλίγον διὰ νἀναπαυθῇ. Πῆρε δύο- τρεῖς πρέζες ταμπάκο. Ἦτο κοπιασμένος, ἀλλ' εὔθυμος. Ἡ πάλη αὐτή, ἔλεγε καὶ τὸ ἐπίστευεν, εἶνε ἡ ζωή του, ἡ ἀναγέννησίς του, ἔβλεπε δὲ καὶ τὰ πράγματα πολὺ εὐνοϊκά. Ἀπὸ τὰ χωριὰ θρίαμβος, τοῦ ἐμηνοῦσαν. Οἱ κόποι του λοιπὸν δὲν εἶχαν πάγει στὰ χαμένα. Καλὰ εἶχε καθήσει τόσες φορὲς ἐπάνω εἰς τρυγοκάλαθα, ὁ δημοκόπος, διαβεβαιῶν τοὺς χωρικοὺς πῶς θἄλθῃ καιρὸς ποῦ θὰ σκάφτουν καὶ οἱ ἀρεντάδες. Τὸ ἐνεθυμεῖτο καὶ ἐγέλα . . Κανείς, ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ Τόνη, δὲν ἦτο μέσα εἰς τὴν τραπεζαρίαν. Ἡ κυρία Τοκαδέλου καὶ τὰ κορίτσια ἦσαν εἰς τὴν αἴθουσαν ὑποδεχόμεναι μερικὰς ἐξαδέλφας, αἱ ὁποῖαι ἤρχοντο ἀπὸ ἐνωρὶς διὰ νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὸ ἀποτέλεσμα. Ὁ Τόνης εἶχεν ἀνάψει ἓν σιγάρον καὶ καθήσει πλησίον τοῦ πατρός του . . . Ἡ σιωπηλὴ ἐκείνη ὥρα τῆς μεταμεσημβρινῆς ἀναπαύσεως, μὲ τοὺς καπνοὺς τοῦ σιγάρου κυανοῦς εἰς τὸ θαμβὸν φῶς τῆς ἡμέρας, τῷ ἐφάνη, κ' ἐκεῖνος δὲν ἤξερε διατί, ἡ μόνη κατάλληλος δι' ὅ,τι προ τινων ἡμερῶν ἐσχεδίαζε νὰ εἴπῃ. Ἐμπρὸς λοιπόν, νὰ δοθῇ ἓν τέλος. Μεταξὺ δύο φορημάτων τοῦ σιγάρου τὰ εἶπεν ὅλα καθαρὰ καὶ σύντομα. Ἐνεθυμήθη τὴν ἰδίαν του φράσιν:

« Εὑρέψα τὴ γκόνα τοῦ Στέρα, καὶ ἂν μοῦ τη δίνῃς μὲ τὴν εὐχή σου θὰ τὴν πάρω».

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Τοκαδέλου ὑπὸ τὰς χρυσᾶς διόπτρας ἐξήστραψαν μίαν στιγμὴν καὶ πάλιν ἐσβέσθησαν, στυγνοί, διεσταλμένοι. Ἀπέμεινεν ἐπί τινα δευτερόλεπτα ἄφωνος, ἀκίνητος, ὠχρός, μὲ ἀνοικτὸν στόμα, ἐν ᾧ διεραίνοντο δύο-τρεῖς κιτρινωποὶ ὀδόντες μεταξὺ τῶν ἄσπρων τριχῶν τοῦ μύστακός του . . . Κατόπιν ἐπῆλθεν ὁ παροξυσμός, ἡ παραφορά, ἡ ὁποία κατελάμβανε συχνάκις τὸν πτωχὸν ἄνθρωπον εἰς τἀπρόοπτα, καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ χειρονομῶν:

« Μὲ τὴν κατάρα μου! « Μὲ τὴν κατάρα μου! «Μὲ τὴν κατάρα μου!»

Ἠγέρθη ὁ Τόνης καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν νὰ μὴ ἀκουσθοῦν ἔξω αἱ ἄγριαι αὗται φωναί. Μετὰ τοῦτο ἁρπάσας ἓν διάλειμμα:

«Μὴν κάνετε ἔτσι», εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του, «καὶ δὲν ἠξέρουμε ἀκόμα τίποτε. Μπορεῖ καὶ νὰ μὴ μοῦ τη δώσουν».

Ἐσιώπησεν ὀλίγον ὁ γέρων νἀκούσῃ, ἀλλ' εὐθὺς ὡς ἤκουσε τὸ ὡραῖον αὐτὸ *μπορεῖ* ἐξεμάνη περισσότερον:

«Μὲ τὴν κατάρα μου!... μὲ τὴν κατάρα μου!» ἀνέκραζεν ἐγειρόμενος, ἐν ᾧ ἀνεπήδων ἐκ τοῦ στόματός του στέλων πιτυλισμοί. «Μὲ τὴν κατάρα μου!»

Καὶ σταματήσας πάλιν ἐπ' ὀλίγον ὡσεὶ ζητῶν ἄλλην φράσιν, πάλιν τὴν ἰδίαν ἐξεστόμισε:

1 Ἴδε σελίδα 214.

«Μὲ τὴν κατάρα μου!»

Δὲν ἐνθυμεῖται οὔτε ὁ Τόννης πόσας τὸ ἐπανέλαβε φοράς. Κατόπιν ἔπεσεν ἐξηντλημένος ἐπὶ τοῦ καναπὲ κλείων τοὺς ὀφθαλμούς, στενάζων ἀλγεινῶς ὡς γυνὴ ὑστερικὴ καὶ σύρων διὰ τῶν δύο χειρῶν τὰς μακράς του φαβορίτας. Ὁ Τόννης εἶχε τὴν ἰδέαν ὅτι ὅλ' αὐτὰ ἦσαν προσποιήσεις ὑπερβολῆς, τὰς ὁποίας πολὺ ἀπετροπιάζετο. Οὕτως ἢ ἄλλως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔλθῃ εἰς καμμίαν συνεννόησιν μετὰ τοῦ πατρός του τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Καὶ ἐξῆλθε βραδέως, ἐν ᾧ ἐνεψυχοῦτο πάλιν ὁ γέρων καὶ τὸν προέπεμπε διὰ κραυγῶν:

«Φεῦγα! φεῦγ' ἀπὸ μπροστά μου! νὰ μὴ σε βλέπω. Φεῦγα μὴ με συγχύζῃς τώρα ποῦ ἔβαλα κομμάτι φαρμάκι μέσα μου! Φεῦγα!» Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἄκρα ἐπιθυμία του ἦτο νὰ μείνῃ ἐκεῖ καὶ νὰ συνομιλήσουν καὶ νὰ φιλονεικήσουν καὶ νὰ φωνάξουν καὶ νὰ ὑβρισθοῦν. Ἀλλ' ὁ Τόννης δὲν του ἔκαμε τὴν χάριν αὐτήν. Οὔτε τὴν λοιπὴν ἡμέραν τὸν συνήντησε πουθενὰ μόνον, ἐν τῇ τύρβῃ τῆς ἐκλογῆς. Τὸ ἑσπέρας ποῦ ἐδείπνησαν ἦσαν εἴκοσι στὸ τραπέζι, τριάντα· ὁ κόντε Ρικάρδος λοιπὸν περιωρίσθη ν' ἀγριοκυττάζῃ τὸν Τόννην καὶ νὰ τῷ ῥίπτῃ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κανένα ὑπαινιγμόν. Ἐν γένει ὅμως ἐφαίνετο φαιδρός, διότι κατέβαλλεν ἰδιαιτέραν πρὸς τοῦτο σπουδήν. Πρὸ πάντων μετὰ τὴν διαλογήν, ὅταν οἱ νικηταὶ ἤρχισαν νὰ ἔρχωνται πολυθόρυβοι, ὁ Τόννης τὸ ἔβλεπε καθαρά. Ὁ τρόπος τοῦ πατρός του, τὰ κινήματά του, ὁ τόνος τῆς φωνῆς του, ὁ γέλως του, ὅλα ἐμαρτύρουν ἀγῶνα πρὸς κατανίκησιν καὶ ἀπόκρυψιν ἐσωτερικῆς ταραχῆς. Ὅσῳ παρήρχετο ὅμως ἡ ὥρα, τόσῳ ἐσκέπτετο περισσότερον καὶ ἀνεμέτρα τὴν ἀπροόπτον του συμφοράν. . . . Ἦλθε στιγμὴ ποῦ τὸν ἐλυπήθη ὁ Τόννης, ἀλλὰ τί νὰ του κάμῃ! . . . Ἔπρεπε νὰ ὑποστῇ κατ' ἀνάγκην τὴν πικρίαν αὐτήν. Ἂς εἶχε μυαλό, ἂς ἐσκέπτετο λογικά, ἂς ἦτο ἄνθρωπος, νὰ μὴ του φανῇ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν μεγάλη καὶ φοβερά. Καὶ ἦτο τόσῳ βέβαιος ὁ Τόννης περὶ τῆς σαθρότητος τῶν ἐπιχειρημάτων του, πρὶν ἀκόμη νὰ τ' ἀκούσῃ! . . .

Ἦσαν δύο ὧραι μετὰ τὰ μεσάνυκτα, περασμέναι, καὶ τρεῖς-τέσσαρες ἄνθρωποι ἀκόμη εἰς τὴν οἰκίαν, ὅταν ὁ Τοκαδέλος ἔλαβε καὶ τὸ τελευταῖον ἀποτέλεσμα, συνοδευόμενον ἀπὸ τὸ ἑξῆς μπιλλιετάκι τοῦ Ἀρχηγοῦ: «Ἰδοὺ καὶ τὸ βραδύναν ἐξαγόμενον τοῦ Καταστατικοῦ. Εἶσαι πλέον ὁριστικῶς ὁ δεύτερος. Σὲ συγχαίρω· 2 π. μ. Μς.» Ἦτο τὸ σύνθημα τῆς ἀποχωρήσεως. Ἠσπάσθη τὰς θυγατέρας του καὶ τὰς ἀνεψιάς του, ὁ νέος βουλευτής, ἐχαιρέτισεν ἀπερχομένους πλέον τοὺς ἀνθρώπους του καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κοιτῶνά του.

Λέγουν περὶ τῶν μεγάλων στρατηγῶν ὅτι κοιμῶνται μὲν ἥσυχοι πρὸ τῆς μάχης, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦν νὰ κάμουν τὸ ἴδιον καὶ μετὰ τὴν νίκην. Εἰς τὸν κανόνα τοῦτον ὑπάγονται, φαίνεται, καὶ οἱ μικροί, ἐκτὸς ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι τὸν Τοκαδέλον ἐκράτησεν ἄγρυπνον περισσότερον ἐπὶ τῆς κλίνης ἡ σημερινὴ ἀναγγελία τοῦ υἱοῦ του. Τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι ἐσκέφθη καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα μεταξὺ τῶν λεπτομερειῶν τῆς συμφορᾶς αὐτῆς καὶ τὴν αὐρινὴν νικητήριον ἐπίδειξιν καὶ τὸν θρίαμβόν του κατὰ τινων ὁμοτίμων, οἱ ὁποῖοι ἐκ φθόνου τὸν ἐπολέμησαν φοβερὰ εἰς τὴν ἐκλογήν, καὶ τὴν ἐλευθέραν ζωὴν τὴν ἐν Ἀθήναις, καὶ τὴν διασκέδασιν τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς, καὶ τὴν λάμψιν τῶν ἀνακτορικῶν χορῶν, εἰς τοὺς ὁποίους, μὲ ὅλην τὴν πρὸς τὸ ρωμαϊκὸ ἑπτανησιακὴν ἀποστροφήν, εὗρισκε τρυφὴν μεγάλην. Περὶ ὑποθέσεων καὶ ἀπαιτήσεων κομματικῶν δὲν εἶχεν ὁ μακάριος νὰ φροντίσῃ σχεδὸν τίποτε. Ὅλη ἡ φροντὶς ἦτο εἰς τὸν Μήλιαν. Ὁ Μήλιας ὡμίλει εἰς τὴν Βουλήν. Ὁ Μήλιας ἔτρεχε διὰ τὰς ὑποθέσεις, ὁ Μήλιας συνεβίβαζε τὰς ἀπαιτήσεις, ὁ Μήλιας συνεκράτει τὸ κόμμα. Ὁ κόντε Τοκαδέλος, ἀρωνότερος ἰχθύος καὶ ἐνδοῦ φακίρη ἀκινητότερος, δὲν θὰ εἶχε καθ' ὅλην τὴν βουλευτικὴν περίοδον παρὰ νὰ ἐντρυφήσῃ εἰς ἀπόλυτον, ἔνδοξον καὶ καλοπληρωμένην ἀργίαν. Καὶ τί ἄλλο ἤθελε; — Πλὴν μεταξὺ τῶν φαιδρῶν τούτων εἰκόνων παρενεβάλλοντο αἱ σκέψεις του αἱ μαῦραι καὶ σκοτειναί... Ὁ Τόννης του... ἄ, πάντα τὸ ἔλεγε πῶς τοῦ το ἐχάλασαν στὴν Πάτρα ἐκεῖνο τὸ παιδί! Ὄχι, ἡ φύσις του δὲν ἦταν κακή· ἀπὸ μικρὸς ἔδειχνε πῶς θὰ γείνῃ ἄλλος ἄνθρωπος. Ἀλλὰ τοῦ ἔμπασαν εἰς τὸ κεφάλι του κάτι ἰδέες, μὰ κάτι ἰδέες ποῦ ἦταν γιὰ νὰ πάῃ, ψυχή μου, στὴν τσίμα τοῦ πόρτου καὶ νὰ πνιγῇ . . . Καλ' ἀκοῦς ἐκεῖ τὴ 'γκόνα τοῦ Στέφας καὶ νὰ τὸ λέγῃ μὲ τόσην ἀφέλειαν! Κάτι εἶχε καὶ αὐτὸς ἀκούσει, κάτι εἶχε μισοκαταλάβει, ἀλλὰ ποῦ νὰ βάλῃ στὸ νοῦ του πῶς τὰ πράγματα ἦταν τόσῳ σοβαρά. Τὴν ἐγύρεψε, λέει, χωρὶς νὰ τὸν ρωτήσῃ, καὶ περιμένει, καταδέχεται νὰ περιμένῃ τὴν ἀπάντησι τοῦ Γιακουμάκη, ἕνας Τοκαδέλος! Ἀ Θέ μου! πῶς ἐκαταντήσαμε, πῶς ἐκαταντήσαμε! Κακομοίρη κόντε Παῦλο, μανίφικε καὶ τρεμέντε! Συφορέλια μας!...

Ἐξαίφνης ἤκουσεν ἕνα θόρυβον, σύρσιμον ἐμβάδων ἀπὸ τοῦ παρακειμένου δωματίου. Ὁ Τόννης ἦτο ἔξυπνος. Ἡ ἰδέα αὕτη τὸν ἐξηρέθισε φοβερὰ καὶ ἀνετινάχθη ἐκ τῆς κλίνης του παράφορος. Ἐρόρει πλατὺ ἐσώβρακον καὶ ἐν ὑποκάμισον νυκτικὸν μέχρι τῶν γονάτων. Μὲ αὐτὴν τὴν περιβολὴν ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἐπεράνη πρὸ τοῦ υἱοῦ του. Φῶς εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον δὲν ὑπῆρχεν ἐκτὸς τοῦ σεληναίου, φωτίζοντος διὰ τῶν περσίδων μὲ μίαν ὑπωχρον ἀναύγειαν. Ὁ Τόννης εἶχε καθήσει ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς κλίνης λευχείμων καὶ αὐτὸς καὶ πελώριος. Ἅμα εἶδε τὸν πατέρα ὡς φάσμα ἔμπροσθέν του ἐτρόμαξε μὴν ἔπαθε τίποτε καὶ ἠγέρθη ἐρωτῶν τί ἔχει.

«Τίποτσι, μὴ φοβᾶσαι» εἶπεν ὁ Ριχάρδος Τοκαδέλος προχωρήσας ὀλίγον καὶ σταθείς, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ρήσῃ τὸ μᾶλλον τῆς θύρας, τὸ ὁποῖον ἐκράτει ὄπισθέν του. «Ἤρθα νὰ στο πῶ καὶ νὰ ξεθυμάνω, γιατί ἀπόψε κοντεύω νὰ σκάσω· εἶσαι ἕνας μασκαρᾶς καὶ ἕνας παλιάνθρωπος μ' ἐρτὰ ποῦ μᾶς κάνεις. Μπορεῖ νὰ εἴμαστε ὀρτωχοί, μὰ βαστάξαμε πάντα τὴ θέσι μας. Καταλαβαίνεις τί σοῦ λέω. Ἐρτὲς ἡ συγγένειες ποῦ γυρεύεις νὰ κάμῃς εἶνε ἀτιμίες τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ δὲ θὰ τῆς ὑπορέρω. Ἂν ἐπιμείνῃς θὰ σε ξεγράψω καὶ δὲ θὰ θέλω νὰ σε

ξέρω οὔτε γιὰ Τοκαδέλο, οὔτε γιὰ παιδί μου. Φεῦγ' ἀπὸ δῶ καὶ κάμε ὅ,τι θέλῃς. Ἄλλο λόγο δὲν ξέρω, δὲν θὰ σου πῶ!»

Καὶ ἔκλεισεν ὁ γέρων ἐξερχόμενος τὴν θύραν, χωρὶς ὁ Τόννης νὰ παντήσῃ οὔτε λέξιν. Εἰς τὴν τελευταίαν διαβεβαίωσιν τοῦ πατρός του δὲν εἶχε καμμίαν πεποίθησιν. Πόσα λόγια ἤξευρε καὶ πόσα θὰ του ἔψαλλεν ἀκόμα καὶ πόσας ἀποράσεις θὰ ἤλλαζε μέχρις οὗ θὰ ἐλάμβανεν ἕνα τέλος ἡ ὑπόθεσις αὐτή! Τὸν ἤξευρε καλὰ τὸν πατέρα του. Ἴσα ἴσα ποῦ θὰ τὸν ἐπέθαινε στὰ λόγια. Θὰ μετήρχετο πᾶν μέσον νὰ τὸν μεταπείσῃ, ῥίλους, ἀπειλάς, νεῦρα, σκάνδαλα, ῥαδιουργίας, — διότι κατὰ βάθος ἦτο ἀνόητος ἄνθρωπος — Ἀλλὰ τί νὰ κάμῃ! πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ τοῦ το ἔλεγεν.

Δὲν εἶχε φόβον ὅμως νὰρχίσῃ τὰς ἐνεργείας εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἐπομένης. Ἦτο ἡ δευτέρα τῆς ἐκλογῆς, ἡ ἡμέρα τοῦ κόσμου, ἡ ἡμέρα τῆς τύρβης. Οἱ ἀτυχεῖς Λουβαῖοι ἦσαν κλεισμένοι ὡς Ἑβραῖοι τὴν μεγάλην Ἑβδομάδα, οἱ δὲ Μηλιανοί, ἀχαλίνωτοι καὶ ἀκατάσχετοι, ἐώρταζαν τὴν περιφανῆ των νίκην. Τὸ πεῖσμα καὶ τὸ κατὰ τῶν ἀντιθέτων ἀμοιβαῖον μῖσος, ἐδέσποζε καὶ συνεκίρνα τὴν χαρὰν τὴν ἄκακον, τὴν ὁποίαν αἰσθάνονται ἄλλοι νικηταί. Οὕτως οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν—τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὅλα σχεδὸν τὰ *καμπαναρεῖα* ἦσαν μηλιανά, — ἤχουν ἀπὸ πρωΐας ἐν συναυλίᾳ χαρμοσύνῳ, ἀλλὰ τὴν ἠχηρὰν εὐφροσύνην ἐπίκραιναν τὰ συχνὰ νεκρικὰ σημάματα τὰ δηκτικά. Τὸ ἐξαγόμενον τῆς ψηφοφορίας ἐξεδόθη εἰς ἡμίφυλλον μὲ περιθώριον γεμάτον ἀπὸ ὑπαινιγμοὺς σαρκαστικοὺς κατὰ τῶν λουβαίων, μεταξὺ δὲ τῶν συμβολικῶν παραστάσεων τῆς νίκης ἐν γένει, ἐξ ὧν ἔγεμεν ἡ πόλις, εἰκόνων, ἐπιγραφῶν, ἀνθοστολίσεων, ἐμβλημάτων καὶ καθεξῆς, συχνότεραι ἦσαν αἱ γελοιογραφίαι τῶν ἀντιθέτων καὶ αἱ πικραὶ σάτυραι αἱ κινοῦσαι καταχθόνιον γέλωτα. Μικρὸν τηλεβόλον, στημένον ἐπὶ τῆς Πλατείας, ἔξωθεν τοῦ Συλλόγου ἡ *Ἀγάπη*, ἐπληροῦτο καθ' ἡμίσειαν ὥραν μέχρι χειλέων καὶ ἐκρότει δεινῶς, πεισμόνως, συγκλονοῦν τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ τὰς καρδίας τῶν ἠττημένων.

— Βάρει κανόνα! Ζήτω ὁ Μήλιας! ἐφώναζαν ἔξαλλοι οἱ Μηλιανοί.

Αὐτὸ ἦτο τὸ σύστημα τοῦ τόπου. Οἱονδήποτε καὶ ἂν ἤθελε νικήσει κόμμα, ἐπὶ τῆς θριαμβευτικῆς του σημαίας θὰ ἐνέγραφε τὴν Δευτέραν τὸ *οὐαὶ τοῖς ἡττημένοις*! Αἱ περὶ τῶν ἄλλων τόπων διηγήσεις, ὅπου μετὰ τὴν ἐκλογὴν τὰ κόμματα συμφιλιοῦνται καὶ συνεορτάζουν, ἦσαν διὰ τοὺς ἐντοπίους μυθεύματα ἄξια τῆς Χαλιμᾶς.

[Ἕπεται συνέχεια] ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

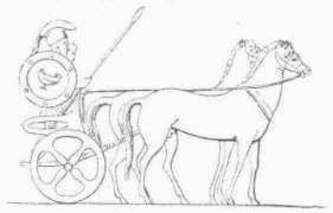

ΕΞ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΑΣΤΡΑΠΗΣ

Οἱ Ἐτρούσκοι ἐπίστευον τὸ πάλαι εἰς τρία εἴδη ἀστραπῆς, τὸ ἐν ἀκίνδυνον, τὸ δεύτερον ἐπιβλαβέστερον κάπως καὶ ἐνεργούμενον μόνον τῇ συγκαταθέσει δώδεκα θεῶν· καὶ τὸ τρίτον φέρον συμφορὰν εἰς τὸν δρόμον του, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον τακτικὸν θέσπισμα ἀπῃτεῖτο ἐκ μέρους τῶν ὑπερτάτων θεοτήτων ἐν τῷ ἐτρουσκικῷ στερεώματι. Περίεργον ὅτι οἱ νεώτεροι σοφοί, ἑπόμενοι τῷ Ἀραγῷ, ἀπεφάνθησαν ἐπίσης ὅτι αἱ ποικιλίαι τῆς ἀστραπῆς εἶνε τριπλαῖ. Ἡ πρώτη περιλαμβάνει ἐκείνην ἐν ᾗ ἡ βολὴ φαίνεται ὡς μακρὰ φωτεινὴ γραμμή, τεμνομένη εἰς γωνίας καὶ τεθλασμένας, καὶ ποικίλλουσα τὸ χρῶμα ἀπὸ τοῦ λευκοῦ εἰς τὸ κυανοῦν, τὸ πορφυροῦν ἢ τὸ ἐρυθρόν. Τὸ εἶδος τοῦτο εἶνε γνωστὸν ὡς διχαζομένη ἀστραπή, διότι πολλάκις διαιρεῖται εἰς δύο ἢ τρεῖς κλάδους πρὶν φθάσῃ εἰς τὴν γῆν.

Ἡ δευτέρα διαφέρει τῆς πρώτης κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἐπιφανείας, ἐφ' ἧς ἡ λάμψις διασκεδάζεται. Ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης ἡ βολὴ δύναται νὰ ὀνομασθῇ ἀστραπὴ κατ' ἐπιφάνειαν, ὡς ἡ πρώτη ἀστραπὴ κατὰ γραμμήν· καὶ ἂν ἀληθὴς παραλληλισμὸς δύναται νὰ τεθῇ μεταξὺ τῆς ἐτρουσκικῆς καὶ τῆς νεωτέρας διαιρέσεως, αὕτη δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἀντιστοιχεῖ μᾶλλον εἰς τὸ πρῶτον εἶδος τῆς ἀστραπῆς, τὴν ἀκίνδυνον ἀστραπήν, οἵαν εἰς ἕκαστος τῶν θεῶν ἠδύνατο κατ' ἀρέσκειαν νὰ ἐκπέμψῃ.

Αἱ τρίτης κλάσεως ἀστραπαὶ οὐ μόνον εἶνε ἀξιοσημείωτοι διὰ τὰς ἰδιοτροπίας των, ἀλλ' ἔδωκαν ἀφορμὴν καὶ εἰς πολλὰς διαμάχας. Διαφέρουσι τόσον πολὺ ἀπὸ τὰς συνήθεις ἐκδηλώσεις, ὥστε πολλοὶ τῶν μετεωρολόγων ἠρνήθησαν νὰ τὰς ἀναγνωρίσωσιν ὡς ἐννόμους καὶ κανονικὰς ἀστραπάς. Οὔτε σχῆμα μικρῶν γραμμῶν ἀναλαμβάνουσιν, οὔτε σινδόνην ὀλγός, ἀλλ' ἀναπτύσσονται εἰς σφαίρας ἢ σφαιρικὰς μύδρους πυρός. Δὲν εἶνε στιγμιαῖαι ἐμφάνειαι, ἀλλὰ μετέωρα διαρκοῦντα ἐπί τινα χρόνον, καὶ ταξειδεύοντα μὲ τόσον βραδὺ βῆμα, ὥστε ὀλύαρός τις τὰς ἐχαρακτήρισεν ὡς «τὴν κυβερνητικὴν τάξιν τῶν ἀστραπῶν». Διαρκοῦσιν ἐπὶ πολὺ δευτερόλεπτα, φαίνονται ἔχουσαι πλέον τοῦ ἑνὸς ποδὸς διάμετρον, καὶ συνήθως καίονται μὲ λαμπρὰν ὀλόγα καὶ μὲ ἠχηρὰν ἔκρηξιν, ἐκτοξεύουσαι κάποτε καὶ βολίδας ἀστραπῶν. Πολλαὶ τοιαῦται ὤρθησαν κατὰ τὰς περυσινὰς λαίλαπας· καί τις διδάσκαλος ἐν Λιθερπούλῃ, τοῦ ὁποίου τὸ σχολεῖον ἐκεραυνώθη, ἐμαρτύρησεν ὅτι εἶδε σφαῖραν πυρὸς πλήττουσαν τὸ κωδωνοστάσιον, καὶ ἐνσπείρουσαν πανικὸν εἰς πάντας.

Παράδοξα διηγοῦνται περὶ τῶν περιπλανήσεων ὄγκου τινὸς τοιαύτης ἀστραποσφαίρας. Ῥάπτης κατὰ τὴν ὁδὸν Ἁγίου Ἰακώβου, ἐγγὺς τοῦ Βάλδε-Γράς, ἐγευμάτιζεν ἐν ἡμέρᾳ καταιγίδος μετ' ἀστραπῶν καὶ βροντῶν, ὅταν ἤκουσε σφοδρὸν πλατάγισμα, καὶ εὐθὺς τὸ φάτνωμα τῆς ἑστίας κατέπεσε, καὶ σφαῖρα πυρὸς παιδικῆς κεφαλῆς ὄγκου ἐνέσκηψεν ἠρέμα διὰ τῆς ἑστίας κ' ἐκινεῖτο βρα-

δέως ἐν τῷ θαλάμῳ, εἰς μικρὸν ἀπὸ τοῦ δαπέδου ὕψος. Ὁ αὐτόπτης ἐν συνδιαλέξει ὕστερον μετὰ τοῦ κ. Ῥαββινέ, μέλους τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, ἔλεγεν ὅτι τοῦ ἐραίνετο ὡς εὐμέγεθες γαττόπουλον μεταπλασμένον εἰς σφαῖραν καὶ κινούμενον χωρὶς νὰ δεικνύῃ τοὺς πόδας του. Ἦτο λαμπρὸν καὶ φαεινόν, ἀλλ' ὁ ῥάπτης δὲν ἠσθάνθη τι θερμὸν ἐκ τῆς γειτνιάσεως. Ἡ σφαῖρα ἦλθε πλησίον τῶν ποδῶν του· ἀλλὰ κινήσας αὐτοὺς ἠρέμα κατὰ μέρος ἀπέφυγε τὴν ἐπαφήν. Ἀφοῦ ἐξετέλεσε πολλὰς ἐκδρομὰς πρὸς ποικίλας διευθύνσεις, ἡ σφαῖρα ἀνεπήδησε καθέτως εἰς τὸ ὕψος τῆς κεφαλῆς του (τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἀπέστρεψεν ὀπίσω, ὅπως μὴ τὸν θίξῃ), ὥρμησε πρός τινα ὀπὴν ἐν τῇ ἑστίᾳ ὑπεράνω τοῦ περιβλήματος, καὶ εἰσέδυσεν εἰς τὴν αἰθάλην. Μικρὸν ὕστερον, «ὅταν ὑπέθετεν ὅτι θὰ εἶχε καιρὸν νὰ φθάσῃ εἰς τὴν στέγην», εἶπεν ὁ ἀφηγητής, φοβερὰ ἔκρηξις ἐπῆλθεν, ἥτις κατέστρεψε τὸ ἄνω μέρος τῆς ἑστίας, κ' ἔρριψε τὰ συντρίμματα ἐπὶ τῶν στεγῶν παρακειμένων τινῶν οἰκοδομῶν, αἵτινες καὶ διερράγησαν.

Ἡ ἐκρηκτικὴ δύναμις εἶνε μία τῶν πρωτίστων ἰδιοτήτων, τὰς ὁποίας ἀναπτύσσει ἡ ἠλεκτρικὴ βολή. Ὅταν τὸ ἠλεκτρικὸν ῥεῦμα συναντᾷ που πρόσκομμα εἰς τὸν δρόμον του, πολλάκις δεικνύει τὴν δυσφορίαν του κατασυντρίβον τὸ δυσάγωγον (ἢ κακὸν ἀγωγὸν) ἀντικείμενον, ἐξασκοῦν ἀκτινοποιὸν δύναμιν ὡς βλῆμα βόμβας καὶ κατακαῖον οὐσίας χωριστὰ ὡς ἐὰν ἦσαν γεμᾶται πυρίτιδα. Πρό τινων ἐτῶν τὸ μεσημβρινοδυτικὸν πτερύγιον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Βρῆσγ ἐν Κορνουαλλίᾳ κατηδαφίσθη διὰ προσβολῆς ἀστραπῆς, καὶ λίθος ἕλκων πολλὰς δεκάδας στατήρων, ἐξεσφενδονήθη πρὸς μεσημβρίαν ὑπεράνω τῆς στέγης εἰς μῆκος ἑξήκοντα ὀργυιῶν· δεύτερος λίθος ἐξετοξεύθη πρὸς βορρᾶν εἰς διακοσίων ὀργυιῶν ἀπόστασιν· καὶ τρίτος ἐρρίφθη εἰς νοτιοδυτικὴν διεύθυνσιν.

Ἐν τῷ δάσει τοῦ Νεμοῦρ ἐκεραυνοβολήθη ποτὲ δένδρον· δύο κλῶνες ἀπεσπάσθησαν τοῦ κορμοῦ· ὁ μικρότερος ἐσφενδονήθη εἰς πεντήκοντα ποδῶν ἀπόστασιν καὶ ὁ μεγαλήτερος, τὸν ὁποῖον δεκακτὼ ἄνδρες δὲν ἠδύναντο νὰ κινήσωσιν, εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι ποδῶν περίπου εἰς ἀντίθετον διεύθυνσιν.

Τῷ 1838 ὁ πρόσθιος ἱστὸς τοῦ βασιλικοῦ ἀγγλικοῦ πλοίου *Ῥόδνεϋ* ἐπλήγη ὑπὸ ἀστραπιαίας φλογός, καὶ κατὰ γράμμα ἐκόπη εἰς τεμάχια, ἡ δ' ἐπιφάνεια τῆς θαλάσσης ἐπληρώθη συντριμμάτων, ὡς ἐὰν ναυπηγοὶ εἶχον σαρώσει τὰ πελεκούδια ἀπὸ τοῦ καταστρώματος. Ὀλίγῳ προγενέστερον οἱ ἀρτέμονες τοῦ πλοίου *Τάκινθος* εἶχον πάθη κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· καὶ ὅταν καὶ ἡ *Θέτις* ὑπέστη παρομοίαν ἐπίσκεψιν ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ῥίου, ὁ πλοίαρχος Φίτσροϋ περιέγραψε τὸν πρόσθιον ἄνω ἱστὸν ὡς ἁπλῆν συλλογὴν μακρῶν τεμαχίων ξύλου, σχεδὸν ὡς καλάμια. Ταῦτα εἶνε ὀλίγα ἐκ τῶν πολλῶν παραδείγματα τῶν μηχανικῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀστραπῆς. Ἀλλ' αὕτη ἐνεργεῖ ἐπίσης καὶ χημικῶς. Ἔχει τὴν δύναμιν ν' ἀναπτύσσῃ ἰδίαν τινὰ ὀσμήν, ἥτις ποικίλως παρεβλήθη πρὸς τὴν τοῦ ῥωσφόρου, τοῦ νιτρικοῦ ἀερίου καὶ συχνότερα πρὸς τὴν τοῦ καίοντος θείου. Ὁ Οὐέϊερ μνημονεύει τρικυμίαν τινὰ παρὰ τὸν ἰσθμὸν τοῦ Δάριεν, ἥτις διέσπειρε τοσαύτην ὀσμὴν θείου ἀνὰ τὴν ἀτμοσφαῖραν, ὥστε αὐτὸς καὶ οἱ πλάνητες σύντροφοί του δυσκόλως ἠδύναντο νὰ λάβωσι τὴν ἀναπνοήν των, καὶ μάλιστα ὅταν εἰσέδυσαν εἰς τὸ δάσος. Τὸ βρετανικὸν πλοῖον *Μόνταγυ* ἐπλήγη ποτὲ ὑπὸ σφαιρικῆς ἀστραπῆς, ἥτις τοιαύτην ἀφῆκεν ὄπισθέν της σατανικὴν δυσωδίαν, ὥστε τὸ πλοῖον ἐφαίνετο ὅλον ἐκ θείου καὶ οἱ ἄνδρες ἠσφυκτίων. Πρὸ ἔτους δὲ αἱ ἐφημερίδες ἀνέφεραν παρόμοιον συμβεβηκὸς περὶ τοῦ πληρώματος ἄλλου ἀγγλικοῦ πλοίου διασχίζοντος τὸν βόρειον Εἰρηνικὸν ἀπὸ τῆς Κίνας εἰς τὰς Ἀποικίας. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ πλήρωμα μόνον δι' ἐπιτηδείων χειρισμῶν κατώρθωσε νὰ σωθῇ τῆς διὰ τοῦ θείου πνιγμονῆς.

Περίεργα εἶνε πολλάκις τὰ παραγόμενα μαγνητικὰ ἀποτελέσματα. Κιβώτιόν τι περικλεῖον μεγάλην ποσότητα μαχαιρίων, περονίων καὶ ἄλλων κοπτερῶν ὀργάνων ἐπλήγη οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐμπόρου τινὸς τοῦ Οὐέϊνιφιλδ, καὶ ὁ μαγνητισμὸς μετεδόθη εἰς ὅλα τὰ ἀντικείμενα ταῦτα. Ὁ Ἀραγὼ ἐν τοῖς *Μετεωρολογικοῖς Δοκιμίοις* του ὁμιλεῖ περί τινος ὑποδηματοποιοῦ ἐν Σουαβίᾳ, τοῦ ὁποίου τὰ ἐργαλεῖα ἔπαθαν τὸ ἴδιον πρὸς ἀπερίγραπτον λύπην του. Ἦτο ἠναγκασμένος ν' ἀπαλλάττῃ ἀδιακόπως τὸ σφυρίον, τὴν λαβίδα καὶ τὴν φαλτσέταν του ἀπὸ τὰς βελόνας, τὰς ἀγκίστρας καὶ τὰ καρφία, τὰ ὁποῖα δὲν ἔπαυσαν νὰ ἕλκωνται καὶ νὰ συλλαμβάνωνται ὑπ' αὐτῶν. Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐγνώρισε τὰ περὶ γενοβεζικοῦ τινος πλοίου, τὸ ὁποῖον εἶχε ναυαγήσει παρὰ τὴν Ἀλγερίαν, συνεπείᾳ ἀλλοιώσεως ἐπελθούσης κατόπιν ἀστραπῆς εἰς τὴν πυξίδα, τοῦ πλοιάρχου ἀθώως ὑποθέτοντος ὅτι ἔπλεε πρὸς βορρᾶν, ἐνῷ πράγματι ἔπλεε πρὸς νότον.

Πολλὰ καὶ ἄλλα ἀποτελέσματα ἀπεδόθησαν εἰς τὰς ἠλεκτρικὰς συγκινήσεις· ἀλλά τινας αὐτῶν ῥιψοκίνδυνον θὰ ἦτο νὰ ἐπιβεβαιώσωμεν. Ὑπάρχουσι ῥέματα καὶ πηγαὶ αἵτινες περιέρχονται εἰς κατάστασιν κοχλασμοῦ ἐπὶ τῇ προσεγγίσει θυέλλης. Λέγεται ὅτι κρῆναι ἐκχύνουσιν ὀγκώδη ῥεύματα καὶ ἐν καιρῷ ξηρασίας, ὅταν ὁ ἐρίγδουπος Ζεὺς σφυρηλατῇ, κατὰ τὸν λατῖνον ποιητήν, τὸν κεραυνὸν ἐν μέσαις νυξὶ μὲ τὴν φοβερὰν δεξιάν του, ὑποχθόνιοι βρονταὶ ἠκούσθησαν ἐνίοτε προάγγελοι ἐναερίου ἐκρήξεως. Ἡ θάλασσα ἀνέρρηξεν ἄνω ῥεύματα ὕδατος, ὡς ἐὰν ἠφαίστεια ἐξερρήγνυντο κάτω· τὸ ἔδαφος ἐσχίσθη καὶ ποταμοὶ ὕδατος ἀνέθορον ἀπὸ τὰς κλιτύας τῶν ὀρέων ἢ ἀπὸ ῥωγμοὺς τῶν βράχων. Κατ' ἄλλην δὲ τάξιν ἀποτελεσμάτων θεραπεῖαι ἀσθενῶν ἐτελέσθησαν δι' ἀστραπῆς· παραλυτικοὶ ἄνθρωποι περιεπάτησαν ἐλευθέρως· ἐπιληπτικοὶ ἐθέρισαν· ἀμαύρωσις ἐξέλιπε καὶ ῥευματισμὸς ἐξωρκίσθη διὰ λάμψεως ἀστραπῆς. Ἀλλ' οὐδεὶς τολμᾷ νὰ ἐμβλέψῃ λίαν ἐγγὺς εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἰατρικοῦ ἠλεκτρισμοῦ, οὐδὲ νὰ συμβουλεύσῃ τινὰ νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἀστραπὴν ὡς θεραπευτικὸν μέσον· διότι ἡ ἐνέργειά της εἶνε αὐθαίρετος καὶ συχνότερον ἐπιβλαβής. Τριακόσια πρόσωπα ἐπλήγησαν ποτὲ ἐν τῇ εἰρκτῇ τῆς

Καρλεστῶνος καὶ διὰ μιᾶς ἀπώλεσαν πᾶσαν μυϊκὴν δύναμιν.

Ὑπάρχει καὶ ἄλλη τάξις φαινομένων ἐκ τῆς ἀστραπῆς παραγομένων, ἥτις εἶνε ἀξία προσοχῆς, ἀλλὰ περὶ τῆς ὁποίας ὀλίγα εἰσέτι γνωρίζομεν· ἐννοοῦμεν τὴν διὰ τῆς ἀστραπῆς ἐκτύπωσιν. Γνωρίζομεν ὅλοι τὴν ἰδιάζουσαν ἐνέργειαν τοῦ φωτὸς ἐπὶ χαρτίων ἐμποτισμένων μὲ ἅλατα ἀργύρου ἢ μὲ ἄλλα χημικὰ παρασκευάσματα εὐαίσθητα εἰς τὴν ἐπιρροήν του διὰ τῆς ὁποίας αἱ εἰκόνες τῶν περὶξ ἀντικειμένων μονίμως καὶ κομψῶς ἐγχαράττονται ἐπὶ τοῦ χάρτου. Λοιπὸν καὶ ἡ φλὸξ τῆς ἀστραπῆς παράγει κάποτε παραπλήσιον ἀποτέλεσμα ἐπὶ τοῦ προσώπου ἢ πράγματος τὸ ὁποῖον θίγει. Ὁ κ. Ποέ, ὅστις ἐπραγματεύθη κατὰ πλάτος τὸ ὑποκείμενον τῆς ἐξ ἀστραπῆς ἀποτυπώσεως εἰς τὰς στήλας τῶν γαλλικῶν ἐπιστημονικῶν ἐφημερίδων, μνημονεύει εἰκοσιτέσσαρα παραδείγματα ἀποτυπώσεων ἐπὶ τῶν σωμάτων ἀνθρώπων καὶ ζώων. Ἐκ τούτων ὀκτὼ ἦσαν ἀποτυπώσεις δένδρων ἢ μερῶν δένδρων· ἓν πτηνοῦ καὶ ἓν ἀγελάδος· τέσσαρα σταυρῶν· τρία κύκλων ἢ τύπων σφηνὸς καὶ γωνίας· δύο πετάλων ἵππου· ἓν καρφίου· ἓν μεταλλίνου κομβίου· ἓν ἀριθμοῦ· ἓν τῶν λέξεων γνωμικοῦ τινος· καὶ ἓν τοῦ βραχίονος θρονίδος. Οἱ σταυροὶ ἐν σχέσει πρὸς ταῦτα εἶνε πολὺ ἀρχαῖοι, διότι ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς ἀναφέρει ὅτι τῷ 360 π. Χ. ἀπετυπώθησαν ἐπὶ τῶν σωμάτων καὶ τῶν ἐνδυμάτων τῶν ἐργατῶν τῆς ἀνοικοδομήσεως τοῦ Ναοῦ ἐν Ἱερουσαλήμ. Περὶ τὸ τέλος δὲ τῆς ΙϛΙ' ἑκατονταετηρίδος παραπλήσιόν τι συνέβη ἐν τῇ Μητροπόλει τοῦ Οὐέλλς. Ὁ Κασουβών, ἀρυόμενος τὴν πληροφορίαν παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Στίλλ, λέγει ὅτι ψαλλομένης τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας ἐν τῇ Μητροπόλει ἐνέσκηψαν κεραυνοὶ μετὰ βροντῶν, τρομάξαντες τόσον τοὺς ἐκκλησιαζομένους, ὥστε ὅλοι ἔπεσαν εἰς τὸ ἔδαφος. Ἡ φλὸξ παρῆλθε χωρὶς νὰ βλάψῃ κανένα· ἀλλὰ μετέπειτα εὑρέθη ὅτι εἶχον ἐντυπωθῇ σταυροὶ ἐπὶ των σωμάτων πάντων τῶν ἐν τῷ ναῷ παρευρεθέντων.

Ἐν Κανδελαρίᾳ δὲ τῆς Κούβας πέταλον ἵππου εὑρέθη ἀποτυπωμένον ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ νέου τινός, ὅστις ἀπέθανε κατακεραυνωθεὶς πλησίον οἰκίας, ἐρ' ἑνὸς τῶν παραθύρων τῆς ὁποίας ἦτο καρφωμένον πέταλον.

Τῷ 1853, κοράσιόν τι ἵστατο εἰς ἓν παράθυρον, πλησίον τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε νεόφυτον δένδρον. Φλὸξ ἀστραπῆς ἔπληξε τὸ κοράσιον ἢ τὸ δένδρον ἢ καὶ τὰ δύο, καὶ εἰκὼν τοῦ δένδρου εὑρέθη ἐντυπωμένη ἐπὶ τοῦ σώματός της. Ἄλλην φορὰν πάλιν παῖς ἀνερριχήθη εἰς δένδρον, ὅπως κλέψῃ ῥωλεάν· λάμψις ἀστραπῆς ἔπληξε τὸ δένδρον· ὁ παῖς ἔπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους του ἡ εἰκὼν τοῦ δένδρου μετὰ τοῦ πτηνοῦ καὶ τῆς ῥωλεᾶς ἐρ' ἑνὸς τῶν κλώνων λίαν εὐδιακρίτως ἐφαίνετο.

(*Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ*) Π.

Ἀνὰ τὸ Ἄστυ

Εἰσήλθομεν ὁριστικῶς εἰς τὴν χειμερινὴν περίοδον. Ἐφύσησεν ὁ βορρᾶς ὁ ψυχρός, ὁ βορρᾶς ὁ ἀληθινὸς καὶ ὁ οὐρανὸς ἐκαλύφθη ἀπὸ τὰ φαιὰ ἐκεῖνα νέφη, τὰ διακεκομμένα, ποῦ ξεσποῦν εἰς χιονόνερον. Αἱ Ἀθῆναι ῥιγοῦν· ἐρημία εἰς τὰ ὕπαιθρα, ζωὴ εἰς τὰ καφενεῖα καὶ εἰς τὰς αἰθούσας, διαβάται μὲ ἐπανωφόρια δρομαῖοι. Καὶ ἂν κρίνωμεν ἀπὸ τὰ πρωτόλεια αὐτά, ὁ ἐφετινὸς χειμὼν δὲν φαίνεται ὀλιγώτερον τοῦ περυσινοῦ δριμύς. Ἡ προφητεία τῶν ἀστρονόμων, οἱ ὁποῖοι ὥρισαν μίαν δεκαετίαν — ἀπὸ τοῦ 1891 νομίζομεν, — ὡς περίοδον βαρυτάτων χειμώνων, φαίνεται ἐπαληθεύουσα. Ἂν εἶνε δυστυχεῖς οἱ γέροντες, οἱ οὕτω τραχέως καταδικασμένοι νὰ διανύσσουν τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου, πόσον ὅμως εἶνε δυστυχεῖς καὶ οἱ νέοι, οἱ ἐν τῇ ἀκμῇ μέλλοντες νὰ διέλθουν ψυχρά, παγετώδη, τὰ ὡραιότερα τῆς ζωῆς των ἔτη! . . .

✣

Ἔκλεισεν ὁ χειμὼν τὰ ὑπαίθρια θέατρα. Ἡ πρώτη, ἡ ἐπαισθητοτέρα μεταβολή. Οἱ θίασοι διαλύονται, ἀναστηματίζονται, διαμελίζονται, ἀναχωροῦν. Ὁ θίασος Ταβουλάρη, ἐν ᾧ πρωταγωνιστεῖ ἡ Δνὶς Βερώνη, ἔδωκε τὴν ἀποχαιρετιστήριόν του παράστασιν εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον καὶ προσλαμβάνων τὸν Παντόπουλον, ἀναχωρεῖ τὴν ἑβδομάδα ταύτην εἰς Ἀλεξάνδρειαν. Ἡ Κα Παρασκευοπούλου παριστάνει ἤδη εἰς τὸ Θέατρον τῶν Ποικιλιῶν, ἐκεῖ δὲ θὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς παραστάσεις της μέχρι τῆς ἐλεύσεως θιάσου ξένου, ὅτε ἡ ἑλληνὶς καλλιτέχνις θὰ φύγῃ νὰ ἐπιδείξῃ καὶ ἄλλοῦ — ποῦ, ἄδηλον ἀκόμη — τὴν ὑπέροχον τέχνην της. Οὕτω, καθὼς μέχρι τοῦδε φαίνεται, τὸ ὄνειρον περὶ χειμερινοῦ θεάτρου, ἔμεινεν ὄνειρον. Οἱ ἠθοποιοὶ δυσπιστοῦν πρὸς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ἀθηναϊκοῦ κοινοῦ, μετὰ τὸν κόρον τοῦ θέρους, καὶ μεταβαίνουν πρὸς ἄλλους, πεινῶντας περισσότερον. Οὕτω δὲ αἱ Ἀθῆναι εἶνε πολὺ πιθανὸν νὰ μείνουν φέτος ἄνευ θεαμάτων ἀξίων λόγου, ἀφ' οὗ μάλιστα, ἕνεκα τῆς ὑπερτιμήσεως τοῦ χρυσοῦ, εἶνε δύσκολος ἡ μετάκλησις γαλλικοῦ ἢ ἰταλικοῦ μελοδράματος. Ἀλλὰ δὲν ἀπελπιζόμεθα ἀκόμη. Τὰ θεατρικά μας ἔχουν καὶ τὰς ἐκπλήξεις των.

✣

Τὸ κιγκλίδωμα τῆς Βουλῆς κατεδικάσθη εἰς θάνατον. . . ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων. Ὅλαι ἐκηρύχθησαν ἐναντίον του. Ἀσχημίζει τὴν ὁδὸν Σταδίου, παραβλάπτει τὸ κέντρον τὸ ὁποῖον περιφράσσει, εἶνε δὲ καὶ ἐντελῶς ἀνωφελές. Μία μάλιστα ἐφημερὶς χάνει ἐπὶ τέλους τὴν ὑπομονὴν καὶ ἐρωτᾷ: Εἶνε κοτέτσι; καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει προτείνει νὰ τὸ περιφράξουν ὁλόκληρον. Πρὸ τοιαύτης συναυλίας παραπόνων, δὲν δικαιούμεθα ἡμεῖς νὰ ἐκφράσωμεν ἐναντίαν γνώμην. Ἔστω, ἂς λείψῃ τὸ κιγκλίδωμα· ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ καλλωπισθῇ ἐπὶ τοῦ Βουλευτηρίου χῶρος. Ἄλλως, προ-

κειμένου νὰ μείνουν αἱ ἐν αὐτῷ ἀσχημίαι, καλλίτερα νὰ τας ἀποκρύπτῃ τὸ ταλαίπωρον κιγκλίδωμα.

✢

Τὸ πλημμελειοδικεῖον κατεδίκασε προχθές, δικασθέντας ἐρήμην, τὸν συγγραφέα καὶ τὸν ἐκδότην τοῦ μυθιστορήματος τὰ Κορίτσια μας εἰς ἑνὸς ἔτους φυλάκισιν καὶ εἰς πρόστιμον χιλίων δραχμῶν. Σκηναί τινες τοῦ ἐν λόγῳ μυθιστορήματος, ἀναγνωσθέντος ὑπὸ τοῦ κ. εἰσαγγελέως, ἐθεωρήθησαν ὡς προσβάλλουσαι τὰ δημόσια ἤθη, ὡς παραβάται δὲ ῥητοῦ ἄρθρου τοῦ ποινικοῦ Νόμου, παρεπέμφθησαν ὅ τε συγγραφεὺς καὶ ὁ ἐκδότης. Ἐκ περιεργείας κινηθέντες ἀνεγνώσαμεν καὶ ἡμεῖς μερικὰ φυλλάδια ἐκ τοῦ μυθιστορήματος. Εἶνε πράγματι ἀρκετὰ ἄσεμνον, τὸ δὲ χειρότερον, φαίνεται ζητοῦν τὴν ἐκ τοῦ σκανδάλου ὠφέλειαν, μηδεμίαν ἔχον πρὸς τὴν τέχνην σχέσιν. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου μᾶς φαίνεται πολὺ παραδειγματική, πολὺ αὐστηρά. Ἐν Ἑλλάδι ἐξεδόθησαν βιβλία ἀσυγκρίτως ἀσεμνότερα τῶν Κοριτσιῶν μας, καὶ ὅμως κανεὶς δὲν κατεδιώχθη ἐπὶ προσβολῇ τῶν ἠθῶν. Ἔπειτα φοβούμεθα καὶ ἓν ἄλλο: Ἀφ' οὗ ἅπαξ ἔγεινεν ἡ ἀρχή, εἶνε πολὺ πιθανὸν νὰ καταδιωχθῶσιν εἰς τὸ μέλλον καὶ ἔργα ἄλλα, γυμνὰ μέν, ἀλλ' ἔχοντα τοῦ καλλιτεχνήματος τὴν γυμνότητα, τοῦτο δὲ θὰ ἦτο ἀσέβεια αὐτόχρημα. Ἆρά γε οἱ καταδικάσαντες τὸν συγγραφέα τῶν Κοριτσιῶν, γνωρίζουν διατί δὲν πρέπει νὰ καταδικάσουν καὶ τὸν Ζολᾶ ἔξαφνα, τοῦ ὁποίου εἶνε παροιμιώδης ἡ ἐλευθερία, καὶ τοῦ ὁποίου ὄχι τὰ σεμνότερα ἔργα ἔχουν μεταφρασθῇ καὶ εἰς τὴν ἑλληνικήν;

✢

Ἡ ἄφιξις τοῦ κ. Κ. Καραπάνου, ἐπιστρέψαντος ἐκ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ περιοδείας, ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς πολιτικῆς κινήσεως, ἡ ὁποία φέτος καὶ ἐκ τῶν ἀνωμάλων τῆς πατρίδος περιστάσεων καὶ ἐκ τῶν τόσων κομμάτων, προμηνύεται διὰ τὰς Ἀθήνας πολὺ ζωηρά. Οἱ φίλοι τοῦ ἐξ Ἄρτης πολιτευτοῦ,— ἀρχηγοῦ νέου κόμματος, ὀνομαζομένου τῶν προοδευτικῶν,—ἔσπευσαν εἰς τὸν σταθμὸν καὶ τὸν ὑπεδέχθησαν πομπωδῶς. Ἅμαξαι, βεγγαλικά, ζητωκραυγαί, προσφωνήσεις, λόγοι, κόσμος περίεργος. Τίποτε δὲν ἔλειπεν. Ἐμείναμεν ἥσυχοι, ἀκίνητοι τόσον καιρόν, φθάνει πλέον, εἶνε καιρὸς καὶ ὀλίγης ζωῆς. Ἰδοὺ ἐπανῆλθεν ὁ Βασιλεύς· ἡ Βουλὴ συγκαλεῖται· ζητήματα πολύπλοκα, γεγονότα ἀπρόοπτα. Καὶ τί μὲν θὰ γείνῃ κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ μαντεύσῃ· ἀλλ' ὅτι θὰ γίνουν διαδηλώσεις πολλαὶ καὶ θὰ παρουσιάσῃ ἄφθονα τερπνὰ θεάματα ἡ πολιτική, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Τοὐλάχιστον οἱ ἀγαπῶντες τὸ εἶδος τοῦτο τῆς διασκεδάσεως, ἐκφράζουν πολλάς, πολλὰς ἐλπίδας.

✢

Ἐκ τοῦ Σκρίπ:

Εἰς τὴν Πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος κατὰ τὴν ὥραν τῶν πυροτεχνημάτων:

— Γιατί, πατέρα, δὲν καίεται ὁ ἄλλος μύλος;

— Ἴσως, παιδί μου, εἶνε νερόμυλος.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Φιλολογικά

Ἡ ἐν Βερολίνῳ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν ἀπεφάσισε τὴν ἔκδοσιν τῶν Ἑλλήνων πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ διευθυνσις τῆς κολοσσιαίας ταύτης ἐπιχειρήσεως ἀνετέθη εἰς τὸν καθηγητὴν τῆς Θεολογίας ἐν τῷ πανεπιστημίῳ τοῦ Βερολίνου Ἀδόλφον Χάρνακ.

— Καὶ ἄλλο ἔργον τοῦ Ἴβσεν παρεστάθη ἐσχάτως ἐν Παρισίοις, τὸ Resmersholm ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ νεωτεριστικοῦ θεάτρου L' Œuvre. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς παραστάσεως εἷς τῶν ἑταίρων, ὁ Λακούρ, ἔκαμε διάλεξιν περὶ τοῦ Ἴβσεν καὶ τοῦ δράματος. Ἡρωΐς τοῦ δράματος εἶνε ἡ Ῥεβέκκα, νεαρὰ νοοβηγὴ ἐκτάκτου ἀναπτύξεως, ἡ ὁποία παρεντιθεμένη μεταξὺ τῶν συζύγων Ῥέσμερ, κατορθώνει νὰ σύρῃ πρὸς ἑαυτὴν τὸν σύζυγον διὰ τῆς πνευματικῆς συγγενείας, πρὸς τὴν ὁποίαν, χαμηλοῦ πνεύματος καὶ μετρίας ἀναπτύξεως ἡ σύζυγός του, ἦτο ὅλως ξένη. Καὶ αὐτοκτονεῖ μὲν αὕτη μόλις ἐννοήσασα τὴν θέσιν της, ἀκολουθοῦσι δὲ αὐτὴν εἰς τὸν θάνατον καὶ οἱ δύο πνευματικῶς ἑρωμένοι. Τὸ ἔργον εἶνε ἔξοχον ἀναγινωσκόμενον, ἀλλ' ἡ ἀπὸ σκηνῆς διδασκαλία, ἀπαιτοῦσα ἠθοποιοὺς ὑπερουείς, δὲν ἔκαμεν ἀνάλογον ἐντύπωσιν.

— Τραγῳδία τις τοῦ Κοττινέ, Βερκιγκετόριξ ἐπιγραφομένη καὶ παρασταθεῖσα ἐσχάτως ἐν τῷ Ὠδείῳ τῶν Παρισίων, ἐκρίθη μετριωτάτη. Τὸ ἔργον ἔχει σκηνικὸν διάκοσμον καὶ μεγαλοπρεπεῖς εἰκόνας καὶ ἐπιβολήν, ἀλλ' ὡς δρᾶμα κακίζεται διὰ τὴν ψυχρὰν καὶ ἀνιαρὰν ῥητορικήν του καὶ διὰ τὴν ἄκαιρον καὶ ἀδημοκόπον φιλοπατρίαν του.

— Πολὺ ἐπαινεῖται τὸ μυθιστόρημα *Χαμένη Χαρά*, τὸ ὁποῖον ἐξέδωκεν ἐσχάτως ἐν Παρισίοις συγγραφεὺς ὀνομαζόμενος Πριδά. Εἶνε τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ συγγραφέως, τὸν ὁποῖον παρουσιάζει εἰς τὸ κοινὸν ὁ φίλος του Ἀλφόνσος Δωδέ, δι' ὡραίου προλόγου· περιγράφει δὲ τὸ μυθιστόρημα τὸν κόσμον τῶν καλλιτεχνῶν, γλυπτῶν καὶ ζωγράφων, τὸν ὁποῖον εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἐσπούδασεν ὁ Πριδὰ καὶ ἀπεικονίζει ζωντανόν.

Ἐπιστημονικά

Διὰ πρώτην φορὰν ἐν Ἑλλάδι κατεσκευάσθη γαλβανοκαυστὴρ ὁλόκληρος μετὰ τῶν ἐκ πλατίνης ἐξαρτημάτων του. Ἡ ἁπλοποίησις τοῦ πολυτίμου τούτου χειρουργικοῦ ἐργαλείου, ἡ καθιστῶσα δυνατὴν τὴν ἐνταῦθα κατασκευήν του, ὀφείλεται εἰς ἐπινόησιν τοῦ λαρυγγολόγου ἰατροῦ κ. Μιχ. Παπαδοπούλου.

— Ἄγγλοι γεωγράφοι τῆς ἐν Λονδίνῳ Β. Γεωγραφικῆς Ἑταιρείας ἀφίχθησαν εἰς Ἑλλάδα πρὸς καταμέτρησιν τῶν ὑδάτων τῆς Κορινθιακῆς Διώρυγος.

— «Πῶς ἐρυθριῶμεν» ἐπιγράφεται περιεργότατον ἄρθρον τοῦ Καμίλλου Μελινάν, δημοσιευθὲν ἐν τῷ τελευταίῳ τεύχει τῆς *Ἐπιθεωρήσεως τῶν δύο κόσμων* καὶ πραγματευόμενον περὶ τοῦ ψυχολογικοῦ αἰτίου τοῦ ἐρυθήματος. Ὁ Γάλλος ψυχολόγος θέτει καὶ ἀποδεικνύει τὸν ἑξῆς γενικὸν νόμον: Ἐρυθριῶμεν ὁσάκις ἀποκαλύπτεταί τι, τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ κρύψωμεν· δι' εὐρυεστάτης δὲ ἀναλύσεως καὶ πολλῶν παραδειγμάτων ὑπάγει ὑπὸ τὸν νόμον τοῦτον ὅλας τὰς περιπτώσεις, αἵτινες προκαλοῦν ἐρύθημα, τὴν σεμνότητα, τὴν μετριοφροσύνην, τὴν αἰδώ, τὴν δειλίαν καὶ τὴν σύγχυσιν.

Μουσικά

Ἠγγέλθη τηλεγραφικῶς ἐκ Παρισίων ὁ θάνατος τοῦ γαλλου μελοποιοῦ Καρόλου Γκουνώ, τοῦ περιφανοῦς συνθέτου τοῦ *Φάουστ* καὶ τῆς *Μιρέιλ*.

— Ἀποπερατώσας παρέδωκεν εἰς τὸν ἐκδότην του νέον μελόδραμα ὁ διάσημος Ῥουβινσταΐν.